

**Uchwała Nr/2020
Rady Gminy Ełk
z dnia10.2020 r.**

**w sprawie przyjęcia „Raportu z realizacji w latach 2018 – 2019
Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021,
z perspektywą na lata 2022 – 2025”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Raport z realizacji w latach 2018 – 2019 Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025”, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ełk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Fatkowski

Uzasadnienie

do Uchwały Nr/2020 Rady Gminy Ełk z dnia10.2020 r. w sprawie przyjęcia „Raportu z realizacji w latach 2018 – 2019 Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025”

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.), organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza gminny program ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w nim działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025” (zwany dalej Programem) wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025” przyjęty został Uchwałą Nr LXX/472/2018 Rady Gminy Ełk z dnia 31 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z zapisami art. 18 ust 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w celu efektywnej realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu lokalnym, organ wykonawczy gminy co 2 lata sporządza i przedkłada radzie gminy raport z wykonania programu ochrony środowiska.

Wykonując ustawowy obowiązek, opracowany został „Raport z realizacji w latach 2018 – 2019 Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025”. Przedmiotowe opracowanie w swojej treści zawiera analizę stanu środowiska i analizę realizacji w okresie sprawozdawczym zadań Programu ochrony środowiska dla Gminy Ełk.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej Uchwały w sprawie przyjęcia ww. Raportu uznaje się za uzasadnione.

RAPORT
Z REALIZACJI W LATACH 2018 – 2019
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY EŁK NA LATA 2018 – 2021,
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA
2022 – 2025

GMINA EŁK, 2020

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	2
2. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE EŁK.....	3
3. STAN ŚRODOWISKA GMINY EŁK ORAZ REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA.....	6
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	6
3.2. Zagrożenia hałasem.....	9
3.3. Pola elektromagnetyczne.....	11
3.4. Gospodarowanie wodami.....	13
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	17
3.6. Zasoby geologiczne.....	21
3.7. Gleby.....	23
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	26
3.9. Zasoby przyrodnicze.....	31
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	37
3.11. Edukacja ekologiczna.....	38
4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	45
5. NAKŁADY FINANSOWE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	48
6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	54
SPIS TABEL.....	57
SPIS RYCIN.....	58
SPIS WYKRESÓW.....	58

1. WSTĘP

Podstawą prawną sporządzenia Raportu z realizacji w latach 2018 – 2019 Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025 (zwanego dalej Raportem) jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.). Wójt Gminy Ełk sporządza co dwa lata Raport z realizacji Programu ochrony środowiska, który przedstawia Radzie Gminy Ełk.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025” (zwany dalej Programem) wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025” przyjęty został Uchwałą Nr LXX/472/2018 Rady Gminy Ełk z dnia 31 sierpnia 2018 r.

Niniejszy Raport stanowi realizację ustawowego obowiązku w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska. Podczas realizacji Raportu przyjęto, że będzie on służył ocenie realizacji celów i zadań przyjętych w Programie oraz efektów tych działań, w kontekście stanu środowiska i wymagań prawnych. Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport, odpowiada treści przyjętego Programu ochrony środowiska, a także uwzględnia dane raportowe z okresu sprawozdawczego.

Zgodnie z art. 25 pkt 8a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.), opracowany Raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dane podstawowe do wykonania Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Ełk za lata 2018 – 2019 stanowią:

- ❖ „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021, z perspektywą na lata 2022 – 2025”;
- ❖ sprawozdania opisowe z wykonania budżetu Gminy Ełk za lata 2018 – 2019;
- ❖ informacje statystyczne GUS;
- ❖ informacje pozyskane z poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy Ełk;
- ❖ informacje z innych źródeł oraz opracowania własne.

2. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE EŁK

Gmina Ełk jest gminą wiejską, położoną w województwie warmińsko-mazurskim na Pojezierzu Ełckim, w centralnej części powiatu ełckiego. Gmina Ełk jest jedną z pięciu gmin należących do powiatu ełckiego, a jej kształt przypomina obwarzanek otaczający miasto Ełk pierścieniem o grubości ok. 10-15 km. Pod względem powierzchni jest największą gminą powiatu ełckiego (ok. 34 % powierzchni powiatu). Graniczy z następującymi gminami: Stare Juchy, Świętajno, Olecko, Wieliczki, Kalinowo, Prostki, Biała Piska i Orzysz. Ośrodkiem administracji samorządowej jest miasto Ełk. Na obszarze gminy znajduje się 79 miejscowości, w tym 58 sołectw.

Rycina Nr 1.

Położenie gminy Ełk na tle powiatu ełckiego.

Źródło: www.mapa.targeo.pl

Powierzchnia ogólna gminy wynosi 37.918 ha. Użytki rolne zajmują ponad 53 % powierzchni całej gminy. W ich strukturze przeważają grunty orne, zajmując powierzchnię 14.075 ha, łąki i pastwiska – 6 223 ha.

Lasy zajmują 27,1 % powierzchni gminy, w tym 88 % (9.047,99 ha) stanowią lasy będące własnością Skarbu Państwa, 11,9 % (1 218) lasy prywatne, natomiast pozostałe 0,1 % (10,89 ha) należy do lasów gminnych.

Na terenie gminy Ełk znajduje się 40 jezior (akwenu o powierzchni powyżej 1ha), natomiast w sąsiedztwie z innymi gminami – 5, tj.: jezioro Łaśmiady, jezioro Sawinda Wielka, jezioro Zdedy, jezioro Krzywe oraz jezioro Rogale Małe. Powierzchnia jezior na terenie gminy Ełk zajmuje łącznie 3 429,6 ha, co stanowi około 10 % powierzchni gminy.

Większość gminy należy do obszaru chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego. Południowo-zachodnia część gminy to obszar chroniony Krajobrazu Jezior Orzyskich. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Ełk wynosi 23 828,50 ha, co stanowi ok. 63 % powierzchni gminy.

Obecnie gminę Ełk zamieszkują 11.820 osób (stan na 31.12.2019 r.). Obszar gminy jest stosunkowo słabo zaludniony – gęstość zaludnienia klasuje się na poziomie 31 osób/km². Tabela Nr 1 przedstawia liczbę ludności gminy Ełk według płci w poszczególnych latach. Dla porównania zawiera również dane dla roku 2016 i 2017, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 1.
Liczba mieszkańców gminy Ełk według płci w latach 2016 – 2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
kobiety	5526	5573	5625	5738
mężczyźni	5798	5922	5974	6082
ludność ogółem	11324	11495	11599	11820

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Ełk, według stanu na dzień 31.12.2019 r., zarejestrowanych było 1 012 podmiotów gospodarczych, w tym w sektorze prywatnym 990 podmiotów. W stosunku do 2016 r. liczba podmiotów w 2019 r. wzrosła o 132 podmioty gospodarcze, tj. o 13 %.

Wykres Nr 1.
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Ełk z roku na rok wzrasta. Działalność gospodarcza na terenie gminy skupiona jest głównie wokół sektora prywatnego reprezentowanego, w większości, przez osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą.

Wielkość bezrobocia w gminie Ełk na przestrzeni lat 2016 – 2019 przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2.

Wielkość bezrobocia zarejestrowanych według płci w gminie Ełk na przestrzeni lat 2016 – 2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
kobiety	529	488	515	439
mężczyźni	544	393	403	346
ludność ogółem	1073	881	918	785

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Przedstawione zestawienie pokazuje, że najlepszym rokiem na rynku pracy w gminie Ełk był rok 2019 (najmniej osób bezrobotnych). Na przełomie lat 2016 – 2019 średnia wielkość bezrobocia oscyluje w okolicach 914 osób.

3. STAN ŚRODOWISKA GMINY EŁK ORAZ REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Na obszarze gminy Ełk nie występuje centralna sieć ciepłownicza. Gospodarka ciepła oparta jest na kotłowniach lokalnych i indywidualnych źródłach ciepła opalanych paliwem stałym. Gminne mieszkania ogrzewane są głównie piecami węglowymi lub przy zastosowaniu lokalnych kotłowni na paliwo stałe, olej opałowy czy gaz płynny propan-butan oraz zrębki drewna. Są to źródła generujące znaczne zanieczyszczenia powietrza w zależności od rodzaju paliwa.

Innym ważnym elementem emisji zanieczyszczeń do powietrza są zanieczyszczenia komunikacyjne. Transport kolejowy jest również odpowiedzialny za niekorzystny wpływ na środowisko i zdrowie człowieka.

Celem działań Gminy Ełk w zakresie ochrony powietrza, zgodnie z Programem ochrony środowiska dla Gminy Ełk, jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji, w tym poprzez ograniczenie emisji z procesów spalania paliw do celów grzewczych, zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą, stosowanie odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych.

Podjęmowane na terenie gminy Ełk akcje informacyjne i edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej w zakresie ograniczenia tzw. „niskiej emisji” dodatkowo mobilizują mieszkańców do podejmowania działań proekologicznych. Realizowane inwestycje dotyczą w szczególności: wymiany przestarzałych kotłów na niskoemisyjne, termomodernizacji budynków mieszkalnych czy montażu instalacji OZE.

Ważną rolę w realizacji działań związanych z ochroną powietrza atmosferycznego odgrywają także miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których Gmina Ełk zawiera odpowiednie zapisy proekologiczne. Zalecenia stosowania technologii i paliw ekologicznych zawierane są także w decyzjach o warunkach zabudowy.

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w latach 2018 – 2019 na terenie gminy Ełk w odniesieniu do zapisów Programu ochrony środowiska przedstawia Tabela Nr 3.

Tabela Nr 3.

Zadania w zakresie ochrony powietrza realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA		
Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy		
1.	Ograniczenie emisji z terenu gminy Ełk	

1.1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i komunalnych	<p>Gmina Elk jest w trakcie realizacji projektu pt.: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Elk” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (okres realizacji projektu: II kwartał 2019 r. - III kwartał 2021 r. (w 2017 r. i 2018 r. - prace przygotowawcze).</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest przeprowadzenie głębokiej, kompleksowej termomodernizacji 4 budynków użyteczności publicznej - placówek oświatowych, tj. Szkoły Podstawowej w Woszczelach, Szkoły Podstawowej w Chełchach, Szkoły Podstawowej w Mrozach Wielkich oraz Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi Elckiej.</p> <p>W ramach realizacji projektu, w 2019 r., zrealizowano roboty budowlane związane z inwestycją pn: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Elk – Szkoła Podstawowa w Chełchach”. W budynku Zespołu Szkół Samorządowych w Chełchach wykonano szereg usprawnień służących poprawie efektywności energetycznej, w tym: ocieplenie przegród zewnętrznych, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej na nową energooszczędną, modernizację systemu grzewczego, modernizację instalacji ciepłej wody użytkowej, wymianę oświetlenia na nowe energooszczędne typu LED.</p>
1.2.	Montaż instalacji OZE (kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne) na terenie gminy	<p>Na terenie gminy Elk coraz większym zainteresowaniem cieszą się inwestycje ukierunkowane na budowę dużych farm fotowoltaicznych. Obecnie na terenie gminy Elk z powodzeniem funkcjonuje już kilka takich instalacji w takich miejscowościach jak: Siedliska, Bajtkowo, Oracze, Szeligi-Buczki. Dynamicznie przybywają także mikroinstalacje w gospodarstwach domowych.</p> <p>W 2019 r. m. in. Nadleśnictwo Elk dokonało zakupu i montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy 22,80 kW w Ośrodku Szkoleniowo-wypoczynkowym w Malinówce.</p>
1.3.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	<p>Na potrzeby mieszkańców, Gmina Elk włączyła się do realizacji rządowego programu „Czyste Powietrze” poprzez podpisanie, w dniu 25 lipca 2019 r., porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (WFOŚiGW w Olsztynie). W programie można ubiegać się o dotacje i preferencyjne pożyczki m. in. na wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła, termomodernizację budynków jednorodzinnych czy montaż kolektorów słonecznych oraz domowych systemów fotowoltaicznych.</p> <p>W 2018 r. do WFOŚiGW w Olsztynie wpłynęło 27 wniosków (26 oceniono pozytywnie) mieszkańców gminy Elk o dofinansowanie z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, w tym 8 wniosków, w których planowanym źródłem ciepła ma być kocioł na paliwo stałe oraz 17 – pompa ciepła.</p>
1.4.	Wymiana indywidualnych źródeł ciepła na kotły na biomasę	<p>Natomiast, w 2019 r. wpłynęło 105 wniosków o dofinansowanie (98 oceniono pozytywnie), w tym 31 wniosków, w których planowanym źródłem ciepła ma być kocioł na paliwo stałe oraz 54 – pompa ciepła.</p>
1.5.	Modernizacja oświetlenia drogowego oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetleniowych w gminie	<p>W ramach działań własnych Gminy Elk przeprowadzono prace modernizacyjne oświetlenia ulicznego. W zakresie zadania pn.: „Modernizacja oświetlenia drogowego na terenie Gminy Elk” dokonano m. in. wymiany wszystkich istniejących opraw sodowych na oprawy w technologii LED. Wymieniono 1 764 szt. lamp wraz zamontowaniem systemu sterowania oświetleniem. Jednym z kluczowych właściwości systemu jest możliwość ograniczenia zużycia energii poprzez nocne zmniejszenie natężenia mocy opraw.</p>

2.	Poprawa warunków funkcjonowania wybranych stref gminy Ełk wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu w tych strefach (dotyczy także zagrożenia przed hałasem)	
2.1.	Remonty/przebudowa dróg gminnych	<p>Zadania związane z poprawą drożności układu komunikacyjnego oraz poprawą jakości dróg i ulic realizowane przez Gminę Ełk w latach: 2018 – 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa dróg gminnych nr 11777007N, nr 177006N oraz odcinka drogi na działce nr 111 w m. Oracze; • przebudowa drogi gminnej nr 177034N w m. Chełchy; • przebudowa drogi gminnej w m. Talusy; • przebudowa drogi gminnej w m. Buczki; • przebudowa drogi gminnej w m. Regielnica; • przebudowa drogi gminnej nr 268N w m. Regiel; • przebudowa ul. Lipowej w m. Nowa Wieś Ełcka; • przebudowa drogi gminnej nr 551N w m. Mrozy Wielkie; • przebudowa dróg w m. Szeligi-Buczki nr 177036N od skrzyżowania z drogą wewnętrzną nr 555N do granicy działki 134/1; • przebudowa drogi gminnej w m. Chrzanowo; • urządzenie drogi gminnej, działka nr 67/69, obr. Szeligi-Buczki; • przebudowa zatoki autobusowej w m. Siedliska, działka nr 82/10; • wykonanie zatoki autobusowej w m. Miluki.
2.2.	Poprawa komunikacji zbiorowej na terenie Gminy Ełk – poprawa infrastruktury komunikacyjnej	<p>W ramach poprawy funkcjonowania komunikacji zbiorowej, przy użyciu koncepcji infrastrukturalnych, takich jak: budowa chodników, zatok i pętli autobusowych, na terenie gminy Ełk zrealizowano następujące inwestycje w latach 2018 – 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa drogi gminnej nr 177035N w zakresie budowy zatoki autobusowej w m. Lega; • przebudowa drogi gminnej nr 177035N w zakresie budowy zatoki autobusowej w m. Sędko; • przebudowa drogi gminnej Barany – Nowa Wieś Ełcka; • przebudowa drogi Ełk – Szeligi-Buczki; • budowa chodnika w m. Barany do granicy miasta, etap I i II; • przebudowa drogi gminnej nr 177017N w zakresie budowy chodnika i zatoki autobusowej w m. Barany; • przebudowa drogi gminnej nr 177034N w zakresie przebudowy pętli nawierzchni autobusowej w m. Chełchy; • przebudowa nawierzchni pętli autobusowej w m. Sędko; • wymiana wiat przystankowych (17 szt.).
2.3.	Przebudowa I etapu drogi gminnej, ulicy Olsztyńskiej w m. Ełk Osada	<p>Niestety zadanie nie zostało zrealizowane, z uwagi na nieuzyskanie dofinansowania dla planowanej inwestycji.</p>
2.4.	Modernizacja dróg powiatowych	<p>Zadania inwestycyjne Powiatowego Zarządu Dróg w Ełku zrealizowane w latach 2018 – 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa drogi powiatowej nr 1857N – dr. woj. nr 655 – Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65) na odc. Sajzy – Piaski (długość drogi – 0,814 km); • przebudowa mostu w miejscowości Miluki w ciągu drogi powiatowej nr 1905 N Gąski – Płociczno – Oracze w km 7+274 wraz z dojazdami (długość mostu – 28,97 m, długość dojazdów – 91,29 m); • przebudowa drogi nr 1907 N w miejscowości Chełchy (długość drogi – 0,510 km);

	Modernizacja dróg powiatowych	<ul style="list-style-type: none"> • odbudowa istniejącego przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 1919N w obrębie miejscowości Mostołty w km 2+815 (przepust o średnicy – 80 cm, długość drogi – 0,150 km); • przebudowa drogi powiatowej nr 1857N – dr. woj. nr 655 Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65) przez m. Sajzy (długość drogi – 2,147 km).
--	-------------------------------	---

Na terenie gminy Ełk, w 2018 r., Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie zrealizował także inwestycję pod nazwą: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 656 w miejscowości Ełk w zakresie przejścia podziemnego pod torami”. Obiekt – przejście pieszo-rowerowe wykonane ze stalowej blachy karbowanej o długości 27,20 mb, wysokości – 4,27 m i szerokości – 5,52 m wraz ze ścieżką rowerową o szerokości ok. 2,0 m z czerwonej kostki betonowej oraz chodnikiem o szerokości ok. 2,0 m. Łączna powierzchnia wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych wynosi ok. 790 m². Skarpy wokół wlotu i wylotu przepustu umocnione kostką kamienną 9/11 na szerokości 9,5 m o łącznej powierzchni ok. 147,6 m².

Ponadto, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie dokonał, w 2019 r., m. in. odnowy nawierzchni w ramach bieżącego utrzymania dróg w ciągu drogi wojewódzkiej nr 656 w miejscowościach: Siedliska i Woszczele o łącznej długości 2 484 mb.

Także Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie, w 2018 r., przeprowadziła remont drogi krajowej nr 16 od km 278,35 do km 280,85 na odcinku Lipiny – Ruska Wieś.

3.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest powszechnym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego. spośród wielu źródeł hałasu do najbardziej uciążliwych zalicza się hałas komunikacyjny i przemysłowy.

Klimat akustyczny na terenie gminy Ełk kształtowany jest głównie przez hałas komunikacyjny wytwarzany przez pojazdy drogowe. Emisja hałasu związana jest głównie z eksploatacją dróg krajowych i wojewódzkich, w znacznie mniejszym stopniu – dróg powiatowych i lokalnych. Lokalnie, wpływ na klimat akustyczny ma również transport kolejowy. Uciążliwości hałasowe związane z transportem kolejowym dotyczą głównie terenów zlokalizowanych w pobliżu trakcji kolejowej. Na terenie gminy Ełk nie są zlokalizowane znaczące podmioty gospodarcze będące źródłem hałasu przemysłowego, co sprawia, że nie stanowi on istotnego zagrożenia dla środowiska. Natomiast, uciążliwy bywa hałas na terenach turystycznie wykorzystywanych.

Przedsięwzięcia realizowane przez Gminę Ełk w latach 2018 – 2019, mające znaczenie dla poprawy jakości powietrza, przekładają się również na poprawę warunków akustycznych. Dotyczy to przede wszystkim poprawy drożności układu komunikacyjnego i poprawy jakości dróg i ulic.

Szczegółowe zadania w zakresie zagrożenia hałasem w latach 2018 – 2019 na terenie gminy Ełk w odniesieniu do zapisów Programu ochrony środowiska przedstawia Tabela Nr 4.

Tabela Nr 4.

Zadania w zakresie zagrożenia hałasem realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
ZAGROŻENIA HAŁASEM		
Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy		
1.	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez minimalizację zagrożeń hałasem	
1.1.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Naruszenia dopuszczalnych norm przez podmioty gospodarcze działające na terenie gminy Ełk kontrolowane są przez WIOŚ w Olsztynie Delegatura w Giżycku, a w przypadku naruszeń Starosta Ełcki ma prawo nałożyć na dany podmiot decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu.
1.2.	Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych	Brak zapisów w SIWZ dotyczących m. in. dźwiękoszczelnych okien, cichej nawierzchni i innych zabezpieczeń – Gmina Ełk nie prowadziła, w latach 2018 – 2019, działań inwestycyjnych i remontowych skutkujących szczególnymi zapisami w dokumentacji przetargowej odnośnie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego.
1.3.	Ustanawianie strefy ciszy na jeziorach	W celu zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu Ełckiego Nr IX.74.2015 z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie ograniczenia lub zakazu używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na wybranych akwenach Powiatu Ełckiego, na terenie gminy Ełk objęto zakazem łącznie 33 jeziora. Akweny nieobjęte strefą ciszy to: zatoka na jeziorze Selment Wielki w miejscowościach: Mrozy Wielkie, Szeligi-Buczki (od zwężenia jeziora w rejonie wsi Szeligi-Buczki – Mrozy Wielkie do zwężenia między miejscowościami Sordachy – Laski Wielkie) oraz jezioro Druglin Duży.
1.4.	Wprowadzanie standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego	W praktyce planistycznej, Gmina Ełk wypracowała szereg zapisów pozwalających respektować potrzebę ochrony przed hałasem i ograniczania emisji hałasu do środowiska, w szczególności określających rozwiązania niezbędne do zapobiegania i ograniczania występowania uciążliwości, a także ustalających warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony przed hałasem. W obecnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania widnieją różne zapisy dotyczące ochrony środowiska, sprzyjające ograniczeniu m. in. zagrożenia hałasem.

<p>Wprowadzanie standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego</p>	<p>W uchwalonych, w latach 2018 – 2019, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zawarto takie zapisy jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko oraz krajobraz należy zachować jak największą liczbę drzew, które należy wkomponować w projektowane zagospodarowanie oraz dodatkowo wprowadzać zieleń izolacyjną, która będzie stanowiła naturalne ekrany akustyczne i wpłynie na poprawę warunków aerosanitarnych; obowiązek ochrony środowiska zgodnie z przepisami odrębnymi <ul style="list-style-type: none"> - Uchwała Nr LXI/413/2018 Rady Gminy Elk z dnia 26 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Przykopka, gm. Elk (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r., poz. 1206, z 14.03.2018); - Uchwała Nr LXXIII/494/2018 Rady Gminy Elk z dnia 16 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Szeligi-Buczki, gm. Elk (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r., poz. 5543, z 27.12.2018); - Uchwała Nr XLVIII/453/2018 Rady Gminy Elk z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Szeligi-Buczki, gm. Elk (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r., poz. 3530, z 03.08.2018). • zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych, za wyjątkiem realizacji inwestycji celu publicznego z zakresu infrastruktury technicznej <ul style="list-style-type: none"> - Uchwała Nr LXXI/482/2018 Rady Gminy Elk z dnia 28 września 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Mrozy Wielkie, na terenie obejmującym nr ewid. 350/21 i 350/25 (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r., poz. 4606, z 30.10.2018); - Uchwała Nr LXXI/480/2018 Rady Gminy Elk z dnia 28 września 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla terenu położonego w obrębie Mrozy Wielkie, gmina Elk, obejmującego działkę o nr ewid. 88 (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2018 r., poz. 4968, z 19.11.2018).
---	--

Dodatkowo, ograniczanie hałasu pochodzenia przemysłowego i robót budowlanych następuje w wyniku modernizacji tych obiektów. Zakłady we własnym zakresie podejmują działania mające na celu ograniczenie emisji hałasu do środowiska (wytlumianie ścian, stosowanie obudowy dźwiękochłonnej, zastosowanie tłumików, inne).

3.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne, tj. emisja energii elektromagnetycznej w postaci pól elektromagnetycznych, wywołwana zmianami ładunków elektrycznych w układach materialnych, zaliczane jest obecnie do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego na terenie gminy Elk jest sieć i urządzenia elektroenergetyczne. Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten.

W aktualnym stanie prawnym dokonywanie pomiarów kontrolnych promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych stanowi w zasadzie jedyny sposób oceny dotrzymania

dopuszczalnego poziomu PEM. Prowadzenie takich pomiarów należy do zadań organów Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ), jak i Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS). Obowiązek przekazywania organom IOŚ i PIS wyników pomiarów, wykonywanych przez akredytowane laboratoria badawcze, został nałożony także na przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Ogromne znaczenie ma więc rzetelność i miarodajność takich pomiarów.

Pomiary wykonane przez WIOŚ w Olsztynie w ostatnich latach nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w żadnym punkcie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Mimo, że punkty pomiarowe zlokalizowane były poza obszarem gminy Ełk, przypuszcza się, że aktualny stan promieniowania elektromagnetycznego na analizowanym terenie znajduje się poniżej dopuszczalnych wartości progowych.

Działania Gminy Ełk w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym realizowane są głównie w ramach prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, opracowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz poprzez ustalenia w drodze decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Tabela Nr 5.

Zadania w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
POLA EKETROMAGNETYCZNE		
Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie gminy		
1.	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez minimalizację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym	
1.1.	Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne	W przypadku budowy nowych urządzeń lub instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, dąży się, aby ich lokalizacja była społecznie akceptowana, a stacje bazowe telefonii komórkowej projektowane były w taki sposób, aby obszary o wartości średniej gęstości mocy pól przekraczających dopuszczalny poziom koncentrowały się na dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi.
1.2.	Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy	W celu zmniejszenia do minimum oddziaływania pola elektromagnetycznego na ludzi i środowisko przyrodnicze Gmina Ełk zapobiega zagrożeniom m. in. poprzez wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich pasów technologicznych dla linii napowietrznych 400 kV, 220 kV i 110 kV, w których obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. W okresie sprawozdawczym nie zachodziła konieczność wprowadzania odrębnych zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Ełk.

3.4. Gospodarowanie wodami

Zasadniczym elementem przyrodniczym, określającym krajobraz ziemi ełckiej, są jeziora. Na terenie gminy Ełk znajduje się 40 jezior (akweny o powierzchni powyżej 1ha), natomiast w sąsiedztwie z innymi gminami – 5, tj.: j. Łaśmiady, j. Sawinda Wielka, j. Zdedy, j. Krzywe oraz j. Rogale Małe. Powierzchnia jezior na terenie gminy Ełk zajmuje łącznie 3.429,6 ha, co stanowi około 10 % powierzchni gminy. Udział wód powierzchniowych jest wyższy niż średnia jeziorność dla powiatu ełckiego, wynosząca 6,5%. Łączna długość linii brzegowej jezior wynosi 163,52 km.

Tabela Nr 6.

Największe jeziora gminy Ełk.

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia jeziora [ha]
1.	Selmęt Wielki	1.262,0
2.	Druglin Duży	503,3
3.	Ełckie	385,0
4.	Lipińskie	250,0
5.	Przytulskie	193,9
6.	Sunowo	180,4

Sieć hydrologiczną uzupełniają liczne rzeki i kanały, wśród których największe znaczenie odgrywa rzeka Ełk, będąca prawobrzeżnym dopływem Biebrzy, o długości 113,6 km.

Dużym obciążeniem dla środowiska wodnego, a w szczególności dla rzeki Ełk jest zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Ełckiej, natomiast dla rzeki Legi – ścieki z gminnych oczyszczalni ścieków w Ledze i Chełchach. Poważne zagrożenie dla wód powierzchniowych stanowi także intensywny rozwój rolnictwa (spływy powierzchniowe z terenów rolnych poddawanych chemizacji i nawożeniu), a także ścieki socjalno-bytowe pochodzące z gospodarstw domowych (nieszczelne szamba). Zagrożenie antropogeniczne wód podziemnych związane jest z prowadzoną przez człowieka działalnością gospodarczą, tj.: przemysł (emisje pyłowe i gazowe, odpady, ścieki i rurociągi przesyłowe), gospodarka komunalna (ścieki, odpady), rolnictwo i leśnictwo (nawozy, środki ochrony roślin, zabiegi melioracyjne i nawadniające) oraz transport (emisje gazowe i pyłowe, awarie ruchowe, zimowe utrzymanie dróg).

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy Ełk wskazuje na potrzebę realizacji działań zmierzających do jej poprawy. Znacznie lepiej wypadają wody podziemne, których stan wskazuje na brak przekroczeń wartości decydujących o dobrej jakości. Ze względu na małą obecność zakładów przemysłowych na terenie gminy Ełk wody podziemne narażone są na zanieczyszczenia w stopniu małym i średnim. Pod względem warunków dla wody do picia, określonych we właściwych przepisach, wody podziemne z utworów czwartorzędowych charakteryzują się przede wszystkim podwyższoną i wysoką zawartością żelaza i manganu. Jakość głębiej zalegających warstw wód podziemnych jest dobra lub bardzo dobra.

W związku ze spodziewanym wzrostem intensywności i częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk, takich jak: powódzie, susze, czy deficyt wody, istotne jest racjonalne gospodarowanie wodami, co może mieć pozytywne znaczenie dla zasobów ilościowych wód powierzchniowych i podziemnych.

W zakresie jakości wód, Gmina Etłk kontynuuje działania związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury wodno-ściekowej. W związku z ich realizacją spodziewane jest stopniowe ograniczanie zanieczyszczenia wód związkami azotu i fosforu. Prognozuje się również wzrost liczby gospodarstw rolnych stosujących tzw. dobre praktyki rolnicze, a co za tym idzie, m. in. racjonalną gospodarkę nawozami, co może mieć przełożenie na ograniczenie spływu zanieczyszczeń do wód.

Tabela Nr 7.

Zadania w zakresie gospodarowania wodami realizowane na terenie gminy Etłk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
GOSPODAROWANIE WODAMI		
Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód		
1.	Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła	
1.1.	Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód	<p>Badania i oceny stanu wód powierzchniowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie.</p> <p>Monitoring wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny, który w 2018 r. przeprowadził monitoring operacyjny wybranych jednolitych części wód podziemnych.</p> <p>W 2018 r. nie prowadzono monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Etłk. Ocena za 2019 r. wykonana zostanie do 30.09.2020 r.</p> <p>Celem tych badań jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.</p> <p>Inspekcja Ochrony Środowiska sprawuje kontrolę w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem, jakości wód przeznaczonych do bytowania fauny wodnej w warunkach naturalnych, stężenia azotanów w wodach wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.</p>

Celem działań w obszarze gospodarowania wodami jest przede wszystkim zapobieganie podtopieniom oraz ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Działania na rzecz osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych planowane na terenie gminy Ełk, za które odpowiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku zawiera aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju. Są to działania przywracania drożności cieków na następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1. Nazwa JCWP: *Ełk (Łażnia Struga) od wypływu z jez. Łaśmiady do wypływu z jez. Ełckiego* (kod RW2000252628939):
 - wykonanie nowej przepławki w ramach zadania „Budowa przepławki przy jazie piętrzącym jezioro Sunowo do jeziora Ełckiego w miejscowości Miasto Ełk, obręb Miasto Ełk, gm. Ełk, woj. warmińsko-mazurskie”;
 - wykonanie nowej przepławki w ramach zadania „Budowa przepławki przy jazie piętrzącym na rzece Ełk w km 48+480 w miejscowości Straduny, obręb Straduny, gm. Ełk, woj. warmińsko-mazurskie”;
2. Nazwa JCWP: *Ełk od wypływu z jez. Ełckiego do ujścia* (kod RW2000192628999):
 - wykonanie nowej przepławki w ramach zadania „Budowa przepławki i odbudowa jazu piętrzącego na rzece Ełk w km 28+460 w miejscowości Nowa Wieś Ełcka, obręb Nowa Wieś Ełcka, gm. Ełk, woj. warmińsko-mazurskie”;
3. Nazwa JCWP: *Jerzgnia (Lega) od wpływu do jez. Selmęt Wielki do wypływu jez. Dręstwo* (kod RW2000252626939)
 - Budowa przepławki dla ryb w ramach zadania „Przebudowa jazu z mostem wraz z budową przepławki na rzece Jegrznia w km 31+354”.

Ze względu na brak zapewnienia finansowania inwestycji, zadania te nie zostały zrealizowane. Przewidywany termin ich realizacji to XII 2023.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku, w latach 2018 – 2019, na terenie gminy Ełk nie prowadził działań związanych ze zwiększeniem retencyjności naturalnej oraz działań renaturyzacyjnych. Zadania te zostały podjęte na szczeblu krajowym poprzez opracowanie *Planu przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy oraz Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych*.

W okresie sprawozdawczym Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd zlewni w Augustowie prowadził szereg działań związanych z utrzymaniem wód i obiektów hydrotechnicznych.

W 2018 r., w ramach zadania „Utrzymanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych na terenie działania Zarządu Zlewni w Augustowie – Nadzór Wodny w Ełku” zrealizowano konserwację 1 rzeki leżącej na terenie gminy Ełk:

- rzeka Czerwonka Woszczelska w km: 3+107 – 6+940 poprzez wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód.

W ramach zadania „Utrzymanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych na terenie działania Zarządu Zlewni w Augustowie – Nadzór Wodny w Olecku” zrealizowano konserwację 1 rzeki leżącej na terenie gminy Ełk:

- rzeka Struga Regielska km: 0+000 – 9+160 poprzez wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych; usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód, usuwanie roślin pływających i korzeniących się w dnie śródlądowych wód powierzchniowych.

Ponadto, utrzymywano i eksploatowano jaz piętrzący w miejscowości Straduny w km: 51+087 rzeki Ełk, który stabilizuje poziom wody w jeziorze Straduńskim oraz jaz w miejscowości Sypitki w km: 7+107 rzeki Małkiń, który wpływa na utrzymywanie poziomu lustra wody jeziora Selmęt Wielki oraz zrealizowano również utrzymanie rzeki Ełk w km: 42+251 – 47+838 poprzez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód.

W 2019 r., w ramach zadania „Utrzymanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych na terenie działania Zarządu Zlewni w Augustowie – Nadzór Wodny w Ełku” zrealizowano konserwację 3 rzek leżących na terenie gminy Ełk:

- rzeka Zdunek w km: 0+000 – 9+862 poprzez wykazanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód,
- rzeka Ełk w km: 27+400 – 33+576 i 59+599 – 62+000 poprzez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód,
- rzeka Czerwonka Woszczelska w km: 3+704 – 6+940 poprzez wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód,
- rzeka Młynka woszczelska w km: 0+090 – 0+995 i 4+065 – 4+121 poprzez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód.

W ramach zadania „Utrzymanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych na terenie działania Zarządu Zlewni w Augustowie – Nadzór Wodny w Olecku, część I” zrealizowano konserwację 1 rzeki leżącej na terenie gminy Ełk:

- rzeka Struga Regielska w km: 0+000 – 9+160 poprzez wykaszanie roślin z dna oraz brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód.

W ramach zadania „Utrzymanie publicznych śródlądowych wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych na terenie działania Zarządu Zlewni w Augustowie – Nadzór Wodny w Olecku, część II” zrealizowano konserwację 1 rzeki leżącej na terenie gminy Ełk:

- rzeka Lega w km: 0+000 – 4+600 i 5+200 – 6+700 poprzez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód.

Ponadto, utrzymywano i eksploatowano jaz piętrzący w miejscowości Straduny w km: 51+087 rzeki Ełk, który stabilizuje poziom wody w jeziorze Straduńskim oraz jaz w miejscowości Sypitki w km: 7+107 rzeki Małkiń, który wpływa na utrzymywanie poziomu lustra wody jeziora Selmęt Wielki.

W latach 2018 – 2019 poszczególne jednostki Wód Polskich wydawały decyzje w sprawach usług wodnych i szczególnego korzystania z wód. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku w 2018 r. wydał łącznie 5 pozwoleń wodnoprawnych, w 2019 r. – 4. Ilość wydanych, w 2018 r., pozwoleń wodnoprawnych przez Zarząd Zlewni w Augustowie – 7, w 2019 r. – 8.

Przeeglądy pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód, wprowadzanie ścieków lub wód do wód lub do ziemi, lub do urządzeń kanalizacyjnych oraz realizacji tych pozwoleń, wykonywane są zgodnie z ustawą – Prawo wodne co najmniej raz na 4 lata. W okresie sprawozdawczym Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku oraz podległe zarządy zlewni sukcesywnie

dokonywały przeglądu pozwoleń wodnoprawnych zakładów odprowadzających ścieki do wód i do ziemi zlokalizowanych na terenie gminy Ełk, w celu określenia zgodności realizacji przedmiotowych wprowadzeń ścieków z udzielonymi decyzjami w latach wcześniejszych. W ramach przeglądów prowadzona była analiza pod kątem ich zapisów oraz aktualności.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Ludność Gminy Ełk zaopatrywana jest w wodę z zasobów wód podziemnych. Ujęcia wód powierzchniowych nie stanowią źródeł zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Sieć wodociągowa zasilana jest w wodę z ujęcia wody zlokalizowanego w miejscowości Przykoppka, zarządzanego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku, oraz gminnego ujęcia wody w miejscowości Woszczele.

Ścieki komunalne z terenu gminy Ełk trafiają do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Nowa Wieś Ełcka. Część ścieków trafiała do gminnych oczyszczalni ścieków położonych na terenie miejscowości Chełchy i Lega. Obie oczyszczalnie zostały, z dniem 30.11.2019 r., wyłączone z eksploatacji. Mieszkańcy zostali przyłączeni do sieci kanalizacyjnej PWiK Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku z oczyszczalnią ścieków w Nowej Wsi Ełckiej.

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące długości czynnej sieci wodociągowej oraz liczby przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk dla roku 2018 i 2019. Dla porównania tabele zawierają również dane dla roku 2016 i 2017, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 8.

Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
długość czynnej sieci wodociągowej (km)	224,8	236,2	239,4	240,2

Tabela Nr 9.

Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	2.201	2.613	2.641	2.683

W kolejnych tabelach przedstawiono dane charakteryzujące gospodarkę ściekową, tj. dane dotyczące długości sieci kanalizacyjnej oraz liczby przyłączy sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Tabela Nr 10.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	78,1	89,8	89,8	96,0

Tabela Nr 11.

Ilość przyłączy sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	1.229	1.604	1.616	1.631

Jednym z głównych zadań służących poprawie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Ełk jest rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Korzystanie przez mieszkańców z sieci wodociągowej eliminuje spożywanie wody z płytkich studni gospodarskich, w których woda często nie spełnia norm sanitarnych. Budowa sieci kanalizacyjnej oraz wynikający z tego obowiązek przyłączenia się do sieci lub wykonanie przydomowej oczyszczalni ścieków (w przypadku braku sieci kan.) powoduje wyeliminowanie nieszczelnych szamb, które grożą zanieczyszczeniem bakteriologicznym i chemicznym środowiska.

Poprawa jakości wód jest działaniem wymagającym dłuższego okresu czasu, aby efekty mogły zostać zauważone. Szczegółowe zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowane w latach 2018 – 2019 na terenie gminy Ełk w odniesieniu do zapisów Programu ochrony środowiska przedstawia Tabela Nr 12.

Tabela Nr 12.

Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA		
Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno - ściekową		
1.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową	
1.1.	Bieżąca modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Na terenie gminy Ełk stale prowadzone są inwestycje związane z utrzymaniem i bieżącą modernizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz urządzeń odwodnieniowych.
1.2.	Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Sędki – Lega – Chelchy – Przykopka – Ełk, II etap	Zadanie zostało częściowo zrealizowane przez Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku.

	(Projekt Ochrona Jezior Selment Wielki)	W 2019 r. zrealizowano I etap inwestycji między m. Sędki – Lega – Chełchy. Budowa inwestycji miała na celu wyłączenie przestarzałych i słabo działających oczyszczalni ścieków w m. Lega i Chełchy. Na długości ponad 5 kilometrów wykonano 32 studnie i 6 studzienek odpowietrzających, a także oddano do użytku 5 przepompowni ścieków. W październiku 2019 r. inwestycja została oddana do użytku.
1.3	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sajzy	Zadanie zrealizowane.
1.4	Budowa sieci wodociągowej na trasie Ełk – Szeligi – Buczki, I etap	Zadanie zrealizowane w 2017 r. W 2018 r. wykonano 7 szt. przyłączy wodociągowych.
1.5	Budowa sieci wodociągowej na ul. Sportowej w miejscowości Nowa Wieś Ełcka	Zadanie niezrealizowane.
1.6	Budowa sieci wodociągowej na trasie Regiel – Kałużyny	Zadanie niezrealizowane (uzyskano pozwolenie na budowę).
1.7	Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Regiel-Kałużyny	Zadanie niezrealizowane.
1.8	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Lipowej w miejscowości Nowa Wieś Ełcka	Zadanie zrealizowane.
1.9	Budowa kanalizacji deszczowej na ulicy Wyszyńskiego w Nowej Wsi Ełckiej	Zadanie niezrealizowane.
1.10	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na trasie Mrozy-Sordachy-Koziki (w ramach ochrony Jeziora Selment Wielki)	Zadanie niezrealizowane (przygotowano dokumentację projektową na sieć wodociągową).
1.11	Przebudowa przepompowni ścieków w miejscowości Straduny	Zadanie zrealizowane.
1.12	Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych	Gmina Ełk prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz w przeprowadza w tym zakresie kontrole przestrzegania przepisów (ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Ełk – 1369, stan na 2019 r.).
1.13	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych systemów oczyszczania ścieków	W latach 2018 – 2019, na terenie gminy Ełk, wybudowano blisko 6 km sieci kanalizacyjnej. W miejscach, w których nie istnieje sieć kanalizacyjna lub wybudowanie jej nie było możliwe, ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Część gospodarstw zostało wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków. W ramach wsparcia finansowego, Starostwo Powiatowe w Ełku corocznie udziela mieszkańcom gminy Ełk dotacji z WFOŚiGW w Olsztynie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Ełk – 136 szt., stan na 2019 r.).

Poza inwestycjami wskazanymi do realizacji w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk, w 2018 r., zrealizowano jeszcze jedną inwestycję służącą poprawie gospodarki wodno-ściekowej, tj. **budowę sieci wodociągowej na trasie Barany – Nowa Wieś Ełcka** (wykonano 1.311,5 m sieci wodociągowej).

Inne inwestycje realizowane w okresie sprawozdawczym przez Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku:

- **budowa kanalizacji sanitarnej wraz z nową przepompownią w miejscowości Wityny.** W miejscowości Wityny została wyłączona przepompownia ścieków, która była w złym stanie technicznym oraz znajdowała się na terenie prywatnym. Nowa przepompownia została posadowiona na terenie gminnym. Zostały położone nowe rury kanalizacyjne na odcinku ok. 135 m;
- **budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej Siedliska (działka nr 146).** Przedmiotowa inwestycja była konieczna, gdyż istniejący wodociąg był wykonany z żeliwnych rur, które prowadziły do częstych awarii. Po wykonaniu nowego rurociągu o dł. 378 m bez awaryjnie dostarczana jest woda do miejscowości Siedliska;
- **budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Szeligi, ul. Sielska, do graniczy działki nr 51/4.** Wykonano 148 m kanalizacji sanitarnej oraz 168 m sieci wodociągowej w obrębie Szeligi-Buczki. Po wykonaniu inwestycji przybyło nowych odbiorców na dostawę wody i odprowadzenie ścieków;
- **modernizacja przepompowni ścieków w Nowej Wsi Ełckiej przy ul. Wyszyńskiego.** Modernizacja była potrzebna, ponieważ wcześniejsza przepompownia miała skorodowane układy techniczne oraz nie było podglądu na monitoringu prac pomp. Po modernizacji został zamontowany monitoring oraz nowa szafa elektryczna;
- **budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bartosze.** W IV kwartale 2019 r. rozpoczęto prace inwestycyjne związane z budową sieci wod.-kan. w m. Bartosze. Do końca 2019 r. wykonano 70 m sieci kanalizacyjnej i 30 m sieci wodociągowej;
- **przyłącze wodociągowe do świetlicy wiejskiej w m. Regielnica.** W IV kwartale 2019 r. wykonano przyłącze wodociągowe do świetlicy wiejskiej w m. Regielnica na zlecenie Gminy Ełk. Przy realizacji tego zadania wykonano przebudowę sieci \varnothing 160, ponieważ istniejący odcinek zlokalizowany pod jezdnią był uszkodzony.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym, Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku na bieżąco usuwał zaistniałe awarie na sieciach wodociągowych i kanalizacyjnych i dokonywał wymiany hydrantów. W 2019 r. usunięto awarie m. in. w Rogaliku, Regielnicy, Małkini, Chetlach, wymieniono 31 szt. hydrantów przeciwpożarowych, usunięto 6 awarii przepompowni m. in. w miejscowościach: Nowa Wieś Ełcka, Bartosze. W 2019 r. zakończyła się modernizacja przepompowni ścieków w Piaskach (PS1 oraz PS2).

3.6. Zasoby geologiczne

Kopaliny wchodzą w skład środowiska naturalnego i, wraz z innymi jego elementami, podlegają ochronie. Jednak, eksploatacja i przetwórstwo kopalin wiąże się z degradacją, a często także z zanieczyszczeniem otoczenia. Istnieje zatem konflikt między wykorzystaniem gospodarczym złóż kopalin, a ochroną innych składników środowiska, takich jak: gleby, lasy, krajobraz, wody, powietrze.

Obszar gminy Ełk zasobny jest w surowce mineralne. Występujące tu złoża piasku, piasku ze żwirem oraz łą, o znaczeniu lokalnym, stanowią surowiec budowlany.

Wykaz złóż kopalin wraz ze stanem zagospodarowania występujących na terenie gminy Ełk:

- ❖ Bienie (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Bienie-Chrzanowo (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Guzki(kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Miluki (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane szczególowo;
- ❖ Mrozy Wielkie (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Nowa Wieś Ełcka (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Nowa Wieś Ełcka II (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Oracze (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Płociczno (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane wstępnie;
- ❖ Płociczno I (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Płociczno II (kruszywa naturalne) – złożo eksploatowane okresowo;
- ❖ Płociczno III (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Płociczno IV (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane szczególowo;
- ❖ Płociczno V (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane szczególowo;
- ❖ Płociczno-Krokocie (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane wstępnie;
- ❖ Sajzy (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Siedliska (surowce ilaste ceramiki budowlanej) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Siedliska II (surowce ilaste ceramiki budowlanej) – złożo rozpoznane szczególowo;
- ❖ Woszczele II (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Woszczele III (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- ❖ Woszczele-Chrzanowo (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- ❖ Zdedy (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane szczególowo.

Eksploatacja surowców mineralnych związana jest z negatywnymi zmianami w środowisku naturalnym, szczególnie zwiazanymi z przekształceniami rzeźby terenu oraz dewastacją gleb.

Przepisy prawa geologicznego i górniczego zabraniają wydobywania kopalin w sposób inny niż koncesjonowana działalność gospodarcza. Koncesję na wydobywanie kopalin wydaje właściwy miejscowo marszałek województwa lub starosta. System koncesji od strony organizacyjno-prawnej, powinien zapewniać racjonalną gospodarkę surowcami, a przede wszystkim ochronę kopalin.

Nadzór nad właściwym gospodarowaniem zasobami geologicznymi sprawuje dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego. Racjonalne gospodarowanie złożami sprowadza się do maksymalnego wykorzystania zasobów złóż,

przy minimalizacji szkód w środowisku, a rolą nadzoru górniczego w tym zakresie jest czuwanie nad prawidłowością wydobywania złóż w zakładach górniczych oraz przeciwdziałanie nielegalnemu wydobywaniu bez koncesji.

Rekultywacja terenów jest końcowym etapem wydobywania kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej. Proces ten polega przede wszystkim na: odbudowie sieci niezbędnych dróg dojazdowych, właściwym ukształtowaniu terenu, uregulowaniu stosunków wodnych (budowie rowów odwadniających, zbiorników wodnych itp.), odtworzeniu warstwy glebowej, odbudowie biologicznej zbroczy i skarp oraz zabezpieczeniu ich przed erozją. Sposób rekultywacji i zagospodarowania terenu po zakończeniu eksploatacji określa starosta.

W 2019 r. Starosta Ełcki zmienił dwie koncesje na eksploatację kopaliny w zakresie terminu ich obowiązywania w granicach obrębu Bienie i Sajzy, gmina Ełk.

Natomiast, w 2018 r., Starosta Ełki wydał jedną decyzję dotyczącą rekultywacji i zagospodarowania biologicznego gruntów położonych na terenie obrębu Woszczele, gmina Ełk, ustalając kierunek rekultywacji jako rolnej ze zbiornikami wodnymi.

Tabela Nr 13.

Zadania w zakresie zasobów geologicznych realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
ZASOBY GEOLOGICZNE		
Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż		
1	Ochrona ukształtowania powierzchni ziemi	
1.1	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi	<p>W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zawierane są zapisy uwzględniające ochronę naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi, które odnoszą się głównie do działalności górniczej. W myśl przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, złoża kopalin podlegają ochronie, której wyrazem jest m. in. zabezpieczenie warunków do ich eksploatacji (obecnie lub w przyszłości). Zadanie to realizowane jest poprzez uwzględnienie w dokumentach planistycznych granic udokumentowanego złoża.</p> <p>W 2018 r. Wojewoda Warmińsko-Mazurski wydał Zarządzenie Zastępcze z dnia 6 czerwca 2018 r. (znak: IGR-I.742.117.1.2018) w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ełk.</p>
1.2	Eliminacja procederu nielegalnego wydobywania kopalin	<p>Organy wydające koncesje przeprowadzają kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji na eksploatację kopalin. W przypadku stwierdzenia nielegalnej eksploatacji kopalin, przeprowadza się postępowania administracyjne w sprawie naliczenia opłaty podwyższonej za wydobywanie kruszywa bez koncesji.</p> <p>Do Wydziału Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Ełk, w latach 2018 – 2019, nie wpłynęło żadne zgłoszenie nielegalnego wydobywania kopalin.</p>

3.7. Gleby

Na terenie gminy Ełk występują gleby o wysokiej i najwyższej wartości gospodarczej i przyrodniczej. Warstwa glebowa w obszarze gminy jest ściśle związana z budową geologiczną. W wyniku oddziaływania wielu czynników glebotwórczych, na terenie gminy spotyka się najczęściej gleby bielcowe i brunatne. Brak piasków słabo gliniastych, gleb torfowobagiennych, torfów głębokich oraz ziem czarnych. Wśród gleb bielcowych i brunatnych, można znaleźć wykształcone z glin i iłów oraz piaski nadglinowe i nadiłowe.

Na terenie gminy Ełk dominują klasy bonitacyjne IIIa-IVa - to gleby dobre, zasobne w próchnicę, średniozwięzłe. Występowanie określonych kompleksów rolniczej przydatności gleb jest wyznacznikiem przydatności rolniczej i możliwości potencjalnej produkcji rolnej obszarów. W gminie dominują kompleksy: pszeny dobry (gleby IIIa, IIIb) i pszeny wadliwy (gleby IIIb, IVa, IVb). Ponadto, przeważają gleby kwaśne i obojętne. Potrzeba wapnowania gleb na terenie powiatu ełckiego jest najmniejsza w stosunku do innych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego.

Zachowanie ukształtowania krajobrazu, jego cennych form polodowcowych, powinno być uwzględniane zarówno w procesie planistycznym, jak i podczas procesów inwestycyjnych. Wszelkie decyzje Gminy Ełk w zakresie procesów planowania przestrzennego opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Głównym celem rozwojowym Gminy Ełk, zgodnie z postanowieniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ełk, jest ekorozwój rozumiany jako wszechstronny, zrównoważony i trwały rozwój społeczno-gospodarczy, zapewniający zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców oraz tworzenie warunków umożliwiających wzrost cywilizacyjny ich życia i życia następnych pokoleń.

Działania związane z ochroną powierzchni ziemi i gleb to nie tylko prawidłowo prowadzone planowanie przestrzenne. Są to również działania dotyczące wspierania dobrych praktyk rolniczych i przestrzegania zasad dotyczących ochrony gleb w działalności gospodarczej, a także edukacji rolników w kwestii prawidłowego stosowania nawozów.

Tabela Nr 14.

Zadania w zakresie zasobów glebowych realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
GLEBY		
Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych		
1.	Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją	
1.1.	Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego	Elementy zasad dobrej praktyki rolniczej, promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych oraz wsparcie technologiczne gospodarstw i doradztwo technologiczne wdrażane są, w sposób ciągły, w ramach szkoleń prowadzonych przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, a także przez wydawane przez WMODR czasopismo „Bieżące Informacje”. W ten sam sposób realizowana jest promocja rolnictwa ekologicznego

	<p>Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego</p>	<p>i integrowanego. Ponadto, udział w upowszechnianiu zasad dobrej praktyki rolniczej ma Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie, która w ramach prowadzonego doradztwa i działalności szkoleniowej m. in. promuje zabieg wapnowania gleb.</p> <p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa realizuje szereg działań w zakresie wspierania ochrony środowiska, kształtowania ekosystemów rolnych, czy rolnictwa ekologicznego. Wszystkie zadania realizowane przez producentów rolnych przy wsparciu ARiMR muszą być zgodne z zasadami Dobrej Kultury Rolnej, która jest jednym z podstawowych wymogów Zasad Wzajemnej Zgodności (cross-compliance). Oznacza to, że wysokość uzyskiwanych płatności bezpośrednich przez rolników, a także płatności obszarowych otrzymywanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 oraz 2014 – 2020, powiązana jest ze spełnieniem przez nich określonych wymogów dotyczących utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej zgodnej z ochroną środowiska (DKR) oraz podstawowych wymogów z zakresu zarządzania, określonych w załączniku II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013.</p> <p>Ilość wniosków producentów w gminie Ełk, którzy w latach 2018 – 2019 złożyli wnioski o przyznanie płatności realizowanych w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (na podstawie adresu zamieszkania producenta):</p> <p><u>Rok 2018:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów 14/20 – 1; • obsługa płatności ekologicznej 14/20 – 97; • obsługa płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej 14/20 – 75; • obsługa wniosków obszarowych 15/20 – 1.206; • obsługa wniosków ONW 14/20 – 1.170; • obsługa wniosku rolnośrodowiskowego 7/13 – 38; • obsługa wniosku zalesieniowego 7/13 – 12. <p><u>Rok 2019:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów 14/20 – 1; • obsługa płatności ekologicznej 14/20 – 98; • obsługa płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej 14/20 – 122; • obsługa wniosków obszarowych 15/20 – 1.202; • obsługa wniosków ONW 14/20 – 1.183; • obsługa wniosku zalesieniowego 7/13 – 12.
1.2.	<p>Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw</p>	<p>Gospodarstwa rolne prowadzą na terenie gminy Ełk uprawę tradycyjną, przez co zachowane są jakościowe wartości przyrodnicze użytków rolnych. Rolnicy m. in. stosują płodozmian urozmaicony, wprowadzają racjonalne nawożenie, stosują nawozy organiczne, wykorzystują maszyny niepowodujące nadmiernego ugniatania. Dzięki systematycznym szkoleniom organizowanym głównie przez ARiMR, a także ODR, rolnicy są coraz lepiej wykształceni, mają wysoką świadomość ekologiczną.</p>

1.3.	Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	<p>W przypadku wystąpienia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, tj. przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska wskazują na obowiązek przeprowadzenia remediacji przez władającego powierzchnią ziemi. Remediację przeprowadza się zgodnie z ustalonym (w drodze decyzji, wydawanej co do zasady na wniosek) planem remediacji. Ustawa wskazuje również wyjątki od tych ogólnych zasad, w tym przypadki gdy odpowiedzialność spoczywa na wskazanym sprawcy zanieczyszczenia lub na regionalnym dyrektorze ochrony środowiska. Organem właściwym do ustalenia planu remediacji na jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (RDOŚ).</p> <p>Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Dane do rejestru wprowadza RDOŚ. Starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządza i przekazuje RDOŚ ich wykaz.</p> <p>Usuwanie zanieczyszczeń gleb celem ograniczenia ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i środowisko przez Gminę Ełk polega głównie na likwidacji dzikich wysypisk odpadów.</p> <p>Starosta, jako organ administracji publicznej, zobowiązany jest do zapewnienia prawidłowej i skutecznej rekultywacji wszystkich gruntów po eksploatacji kopalni, niezależnie od ich powierzchni i wielkości wydobywania. Do zadań Starosty należy określenie kierunku rekultywacji osobie obowiązanej do jej wykonania, kontrola wykonania rekultywacji, a także egzekwowanie prawidłowego i terminowego jej zakończenia. Obowiązek rekultywacji gruntów w całości spoczywa na przedsiębiorcy, który prowadził wydobywanie kopalni objętych prawem własności nieruchomości gruntowej i spowodował utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów. Wykonuje on rekultywację na własny koszt w terminie do pięciu lat od zaprzestania działalności przemysłowej na tym gruncie.</p> <p>Tereny wyrobiskowe, po zakończonej eksploatacji zasobów na terenie gminy Ełk, poddawane są rekultywacji i zagospodarowaniu głównie na cele rolnicze bądź leśne. W 2018 r. Starosta Ełcki przeprowadził jedno postępowanie w sprawie rekultywacji i zagospodarowania biologicznego gruntów położonych na terenie obrębu Woszczele, gmina Ełk, ustalając kierunek rekultywacji jako rolnej ze zbiornikami wodnymi.</p>
1.4.	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	<p>Ocena oraz badania i obserwacje stanu gleby i ziemi dokonywane są w ramach programu „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowiącego elementem państwowego monitoringu środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizacja programu „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” rozpoczęła się w 1995 r. Próbkę glebowe były pobierane w 5-letnich odstępach czasowych z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Ostatnie badania były wykonane w latach 2015-2017 przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG). Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego zlokalizowano 11 punktów, jednak żaden z nich nie obejmował terenu gminy Ełk.</p> <p>Rolnicy z terenu gminy Ełk mają możliwość, w każdym momencie, zlecenia wykonania badań gleb na własny koszt w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Białymstoku. Najczęściej takie badania wykonywane są w celu ustalania dawek nawożenia.</p>

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami stanowi istotne zagadnienie w działalności jednostek samorządu terytorialnego. Jest dziedziną, która wymaga znacznych nakładów finansowych oraz zaangażowania mieszkańców w realizację jej priorytetów. Właściwie zaplanowana i wdrożona gospodarka odpadami, jest ważnym ogniwem w ochronie środowiska, która wpływa na komfort życia mieszkańców.

Głównym miejscem odbioru, gromadzenia i utylizacji odpadów komunalnych z obszaru gminy Ełk jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach koło Ełku, zarządzany przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku. Ww. Związek zrzesza łącznie 12 gmin, w tym wszystkie gminy powiatu ełckiego: miasto Ełk, gmina Ełk, gmina Kalinowo, gmina Prostki oraz gmina Stare Juchy. W Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów odpady są segregowane, odzyskiwane lub unieszkodliwiane, natomiast te, które nie mogą być zagospodarowane, składowane są w specjalnie przygotowanych kwaterach odpadów balastowych.

Na terenie gminy Ełk odpady komunalne zbierane są selektywnie z podziałem na:

- frakcję suchą (papier, tektura, metal, tworzywa sztuczne, szkło i odpady wielomateriałowe);
- frakcję mokrą (odpady biodegradowalne, w tym odpady zielone z ogrodów i parków oraz odpady biodegradowalne opakowaniowe);
- pozostałe odpady powstające w gospodarstwach domowych (leki, chemikalia, w tym farby, rozpuszczalniki i oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, zużyte opony, tekstylia oraz opakowania po środkach ochrony roślin);
- popiół.

Odpady komunalne z terenu gminy Ełk odbierane są z częstotliwością 1 raz w tygodniu z terenów zabudowy wielorodzinnej, natomiast w zabudowie jednorodzinnej – 1 raz na 2 tygodnie. Natomiast, zbiórka odpadów gabarytowych organizowana jest 2 razy do roku.

Ponadto, na obszarze Gminy Ełk funkcjonują punkty zbiórki odpadów komunalnych z nieruchomości rekreacyjnych tzw. „Gniazda” rozmieszczone w 40 miejscach.

Działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru prowadzonego przez organ gminy. W gminnym rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., umieszczonych jest 7 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów z terenu gminy Ełk.

W dniu 22 maja 2017 r. Gmina Ełk zawarła umowę, na czas określony do 31 grudnia 2020 r., z firmą AR-TEC Artur Kowalik Sp. z o.o. z siedzibą w Ełku. Umowa obejmuje dwa wyodrębnione działania, za które firma pobiera stałą ryczałtową opłatę miesięczną tj.:

- odbiór i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Ełk oraz nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku, położonych na terenie gminy Ełk;
- odbiór i transport odpadów z siedziby urzędu, świetlic, przystanków autobusowych, placów zabaw, terenów rekreacyjnych, cmentarzy i boisk gminnych.

Na zagospodarowanie odpadów Gmina Ełk posiada stosowną umowę (z dnia 30 grudnia 2019 r.) z Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o. o., Siedliska 77, 19 – 300 Ełk, gdzie przyjmowane są odpady według aktualnie obowiązującego cennika.

Tabela Nr 15.

Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Rok	Odpady ogółem (Mg)	Odpady z nieruchomości zamieszkałych (Mg)	Odpady z nieruchomości niezamieszkałych (Mg)	
			łącznie	w tym rekreacyjno-wypoczynkowe
2018	3.668,152	2.969,86	698,292	—
2019	4.047,50	3.242,44	805,06	365,42

Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna” w latach 2018 – 2019 przedstawiają poniższe tabele. Dla porównania tabele zawierają również dane dla roku 2016 i 2017, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 16.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w latach 2016 – 2019.

Rok	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji* (%)	Maksymalny dopuszczalny poziom masy odpadów (%)
2016	17,0	45
2017	18,1	45
2018	15,3	40
2019	b. d.	b. d.

*średnia dla ZMGK

Tabela Nr 17.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w latach 2016 – 2019.

Rok	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła* (%)	Minimalny poziom recyklingu (%)
2016	25,0	18
2017	31,0	20
2018	44,3	30
2019	b. d.	b. d.

*średnia dla ZMGK

Gdyby z poziomu recyklingu musiała wywiązać się każda gmina indywidualnie, to Gmina Ełk odnotowałaby w 2018 r. wyższy od średniej dla ZMGK poziom recyklingu odpadów, tj. 47,9 % (minimalny poziom recyklingu wynosił 30 %).

Tabela Nr 18.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w latach 2016 – 2019.

Rok	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)*	Minimalny poziom recyklingu (%)
2016	100	42
2017	100	45
2018	100	50
2019	b. d.	b. d.

*średnia dla ZMGK

Istotnym działaniem Gminy Ełk w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, prowadzącym do zmniejszenia ilości odpadów, jest likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów. Gmina Ełk corocznie odnotowywała i likwidowała dzikie wysypiska odpadów. Z analizy poniższych danych można jednak zauważyć, że w latach 2018 – 2019 nie doszło do likwidacji żadnego dzikiego wysypiska odpadów. Nielegalne składowiska odpadów zlikwidowane na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 19.

Nielegalne składowiska odpadów zlikwidowane na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Lp.	Wyszczególnienie		Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
			2016	2017	2018	2019
1.						
	nielegalne	(szt.)	10	11	0	0
2.	składowisko odpadów	(Mg)	25,0	20,7	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska.

Na podstawie przeprowadzonej, w 2009 r., inwentaryzacji usuwania azbestu na terenie całego Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” zidentyfikowano 1 520 650,21 m² azbestu i wyrobów zawierających azbest. Ilość ta ulega zmianie dzięki realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” oraz możliwości pozyskiwania dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

W ramach Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w 2018 r. złożonych zostało łącznie 11 wniosków o dofinansowanie na demontaż, transport i unieszkodliwienie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Ełk, na podstawie których usunięto 72,294 Mg (tj. 4.520 m²) azbestu i wyrobów zawierających azbest. W 2019 r. złożonych zostało łącznie 52 wnioski o dofinansowanie, jednakże ich realizacja będzie miała miejsce z końcem 2020 r.

Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest zidentyfikowana na terenie gminy Ełk na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej w 2009 r., przedstawia Tabela Nr 20.

Tabela Nr 20.

Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest na obszarze gminy Ełk (stan na styczeń 2019 r.).

Lp.	Azbest i wyroby zawierające azbest		Styczeń 2019
			(Mg)
1.	Zinwentaryzowane	ogółem	2.034,07
		osoby fizyczne	1.228,53
		osoby prawne	805,54
2.	Unieszkodliwione	ogółem	52,37
3.	Pozostałe do unieszkodliwienia	ogółem	1.981,71
4.	Wykonanie	%	2,6

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

W 2019 r. rozpoczęto również we współpracy ze Związkiem Międzygminnym „Gospodarka Komunalna” realizację nowego programu usuwania folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej, w ramach którego rolnicy mogą uzyskać dofinansowanie umożliwiające pozbywanie się odpadów.

Zestawienie szczegółowych działań określonych do realizacji w Programie ochrony środowiska dla gminy Ełk, a zrealizowanych w okresie sprawozdawczym, przedstawia Tabela Nr 21.

Tabela Nr 21.

Zadania w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
GOSPODARKA ODPADAMI I ZPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW		
Racjonalne gospodarowanie odpadami		
1.	Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami	
1.1.	Zwiększenie poziomu recyklingu - przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz innych niż niebezpieczne	<ul style="list-style-type: none"> • Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2018 r. wyniósł 15,3 % (maksymalny dopuszczalny poziom masy odpadów wynosił 40 %). • Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2018 r. wyniósł 44,3 % (minimalny poziom recyklingu wynosił 30 %). • Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2018 r. wyniósł 100 % (minimalny poziom recyklingu wynosił 50 %).
2.	Realizacja Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Związku Międzygminnego Gospodarka Komunalna	
2.1.	Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy	Zgromadzenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Ełku podjęło w dniu 26 czerwca 2014 r. Uchwałę w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia pn.: „Demontażu, transportu i unieszkodliwienia azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”, do realizacji którego w 2018 r. przystąpiło 9 gmin (Gmina Miasto Ełk, Gmina Ełk, Gmina Kalinowo, Gmina Prostki, Gmina Stare Juchy, Gmina Świętajno, Gmina Dubeninki, Gmina Gołdap, Gmina biała Piska). Z terenu gminy Ełk zostało usunięte 52,37 Mg azbestu i wyrobów zawierających azbest, pozostało do unieszkodliwienia 1 981,71 Mg (stan na styczeń 2019 r.).

Gospodarowanie odpadami na terenie gminy Ełk to nie tylko działania prowadzone w zakresie odpadów komunalnych. Cały system gospodarowania odpadami innymi niż komunalne leży w gestii Starosty Ełckiego oraz Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W okresie sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji związanych z gospodarowaniem odpadów innych niż komunalne.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Udział powierzchniowy form ochrony przyrody w ogólnej powierzchni gminy Ełk jest wysoki i świadczy o walorach przyrodniczych analizowanego obszaru.

Na terenie gminy Ełk występują następujące formy ochrony przyrody:

1. obszary chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Orzyskich (pow. 21 153,00 ha);
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego (pow. 49 297,20 ha);
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Legi (pow. 8 579,80 ha);
2. rezerwat przyrody:
 - Rezerwat Przyrody „Bartosze” (pow. 190,15 ha);
3. obszary Natura 2000:
 - OSO Ostoja Poligon Orzysz (PLB 280014) – pow. 21 207,98 ha;
 - SOO Jezioro Woszczelskie (PLH 280034) – pow. 313,67 ha;
 - SOO Murawy na Pojezierzu Ełckim (PLH 280041) – pow. 77,22 ha;
4. użytek ekologiczny
 - Wyspy na jeziorach woj. war.-maz. – 4 wyspy na j. Druglin (pow. 9,65 ha);
5. pomniki przyrody
 - wykaz pomników przyrody (15 szt.) przedstawia Tabela Nr 22.

Tabela Nr 22.

Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ełk.

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Lokalizacja
1.	57	żywotnik olbrzymi (Thuja plicata)	Szarek, POHZ-Ełk, gospodarstwo Szarek
2.	58	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Szarek, POHZ-Ełk, gospodarstwo Szarek
3.	75	Głaz narzutowy	Ruska Wieś
4.	76	Głaz narzutowy	Kolonia Piaski na brzegu jez. Krzywe
5.	179	klon pospolity (Acer platanoides)	Chełchy, b. PGR Lega, stary cmentarz polniemiecki
6.	180	lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Straduny, b. PGR Straduny, przy drodze Ełk-Olecko
7.	181	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Chełchy, b. PGR Lega, przy drodze do gospodarstwa Lega II
8.	231	topola biała (Populus alba) - 4 szt	Lepaki, wzdłuż drogi wiejskiej do wsi Bartosze
9.	327	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Mleczno, N-ctwo Ełk, L-ctwo Mleczno, oddz. 242c
10.	328	Aleja 48 szt.: lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Straduny, wzdłuż drogi do osiedla b. PGR Straduny

11.	362	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Bobry, 200 m od szkoły, na gruncie p. R. Kozłowskiego
12.	527	głaz narzutowy, granit różowy, gruboziarnisty	Ruska Wieś, ok. 250 m na N od szosy Ełk-Orzysz
13.	528	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Lega, przy budynku mieszkalnym nr 11
14.	529	lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Janów, na terenie parku
15.	530	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Ruska Wieś, w parku podworskim obok alei drzew

źródło: RDOŚ Olsztyn

Statystyczne zestawienie obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Ełk zawiera Tabela Nr 23.

Tabela Nr 23.

Obszary prawnie chronione na terenie gminy Ełk.

Lp.	Obszary prawnie chronione	Jednostka miary	Powierzchnia obszaru
1.	Rezerваты przyrody	ha	190,15
2.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	23.818,85
3.	Rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	ha	190,15
4.	Użytki ekologiczne	ha	9,65
OGÓŁEM powierzchnia obszarów		ha	23.828,50
5.	Pomniki przyrody	szt.	15

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Według danych GUS (2019) powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Ełk wynosi 23 828,50 ha, co stanowi ok. 63 % powierzchni gminy. Nie utworzono nowych pomników przyrody, których liczba wynosi 15.

Ponadto, przez obszar gminy Ełk przebiegają korytarze ekologiczne należące do strefy Korytarza północnego:

- Pojezierze Ełckie – rodzaj: korytarz leśny, Typ K korytarz uzupełniający (krajowy), KPn–1D;
- Puszcza Borecka – Puszcza Piska – rodzaj: korytarz leśny, Typ K korytarz uzupełniający (krajowy), KPn–7A;
- Puszcza Piska – typ: rodzaj: obszar węzłowy G korytarz główny (międzynarodowy), GKPn–8.

Korzystny wpływ na kształtowanie klimatu oraz na środowisko życia człowieka wywierają również lasy. W strukturze własnościowej na terenie gminy dominują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Ełk. Dane dotyczące powierzchni gruntów leśnych oraz lasów na obszarze gminy Ełk w latach 2016 – 2019 przedstawia Tabela Nr 24.

Tabela Nr 24.

Powierzchnia gruntów leśnych oraz lasów na obszarze gminy Ełk w latach 2016 – 2019.

Lp.	Wyszczególnienie	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2016	2017	2018	2019
Powierzchnia gruntów leśnych					
1	ogółem (ha)	10.498,41	10.530,69	10.537,62	10.536,25
2	Lesistość	27,0	27,1	27,1	27,1
3	grunty leśne publiczne (ha)	9.278,41	9.309,69	9.318,62	9.318,25
4	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa (ha)	9.267,20	9.298,48	9.307,41	9.307,09
5	grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (ha)	9.078,85	9.110,17	9.117,47	9.117,15
6	grunty leśne gminne (ha)	10,94	10,94	10,94	10,89
7	grunty leśne prywatne (ha)	1.220,00	1.221,00	1.219,00	1.218,00
Powierzchnia lasów					
1	lasy ogółem (ha)	10.238,11	10.270,34	10.277,27	10.277,15
2	lasy publiczne ogółem (ha)	9.018,11	9.049,34	9.058,27	9.059,15
3	lasy publiczne Skarbu Państwa (ha)	9.006,90	9.038,13	9.047,06	9.047,99
4	lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (ha)	8.818,55	8.849,82	8.857,12	8.858,05
5	lasy publiczne gminne (ha)	10,94	10,94	10,94	10,89
6	lasy prywatne ogółem (ha)	1.220,00	1.221,00	1.219,00	1.218,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Lesistość na terenie gminy Ełk na przestrzeni lat 2016 – 2019 nieznacznie wzrosła, od 2017 r. poziom ten niezmiennie wynosi 27,1%. Na analizowanym obszarze, w 2019 r. powierzchnia lasów wynosiła 10 277,15 ha, w tym 9 047,99 ha stanowiły lasy będące własnością Skarbu Państwa (88,0 %), 1 218,00 ha – lasy prywatne (11,9 %), a pozostałe 10,89 ha należało do lasów gminnych (0,1 %).

Szczegółowe zadania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych na terenie gminy Ełk realizowane w latach 2018 – 2019 przedstawia Tabela Nr 25.

Tabela Nr 25.

Zadania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
ZASOBY PRZYRODNICZE		
Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody		
1.	Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych	
1.1.	Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych	<p>Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych to m. in. działania w zakresie realizacji nowych nasadzeń zieleni, zarówno jako projektów indywidualnych, jak i w ramach projektów drogowych i tworzenie nowych miejsc zadrzewień i zakrzewień, także przy głównych ciągach komunikacyjnych, jako naturalna izolacja dla zanieczyszczeń komunikacyjnych.</p> <p>Zarządcy dróg dbają na bieżąco podczas modernizacji ciągów komunikacyjnych o zazielenienie pasów komunikacyjnych i prowadzą utrzymanie zieleni.</p> <p>W ramach uzyskanych przez Gminę Ełk zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów, w 2018 r. dokonano następujących nasadzeń komenasyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na terenie sołectwa Nowa Wieś Ełcka wprowadzono nasadzenia lipy w ilości 45 szt. (trasa NWE-Niekrasze) oraz 5 szt. drzew z gatunku jarzab szwedzki i 4 szt. drzew z gatunku lipa (ul. Lipowa); • na terenie obrębu Pistki wprowadzono nasadzenia lipy w ilości 32 szt., tworząc nową aleję drzew; • na terenie sołectwa POHZ Ełk wprowadzono nasadzenia 10 szt. drzew z gatunku lipa; • na terenie wsi Rękusy odsadzono 14 szt. drzew z gatunku lipa. <p>Ponadto, w 2018 r., Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą Ełku, na zlecenie Gminy Ełk, przeprowadził liczne nasadzenia drzew w okresie wiosny jak i jesieni, tj. odsadzono ponad 250 szt. drzew, przeprowadzając nasadzenia kompensacyjne jak i tworząc nowe aleje składające się z drzew rodzimego gatunku.</p> <p>W 2019 r. na terenie gminy Ełk sadzone były głównie drzewa z gatunku lipa, tj. 45 szt. lipy i 4 szt. jarzębiny. Odsadzenia prowadzone były w miejscach, gdzie przeprowadzono wycinkę drzew w okresie: koniec 2018 r. i 2019 r. W 2019 r. nie były sadzone drzewa z gatunków iglastych jak również nie rozdawano sadzonek wśród mieszkańców gminy.</p>

Szczegółowy wykaz nasadzeń komenasyjnych dokonanych w 2019 r.:

- Bajtkowo – działka gminna przy budynku socjalnym 15 szt. lipy;
- Koziki – droga gminna przy wjeździe do miejscowości Koziki – 1 szt. lipy;
- Barany – droga gminna 5 szt. lipy;
- Rękusy – droga do szkoły 8 szt. lipy;
- Straduny – działka gminna 4 szt. lipy;
- Nowa Wieś Ełcka droga gminna na Niekrasze – 12 szt. lipy;
- Nowa Wieś Ełcka droga gminna 4 szt. jarzębiny.

Ponadto, w 2018 r., w pasach dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy Ełk nasadzono łącznie 85 szt. drzew, w 2019 r. – 61 szt. drzew.

W 2019 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie dokonał łącznie 26 szt. nasadzeń drzew (8 szt. drzew w pasie drogi wojewódzkiej nr 667, 18 szt. drzew w pasie drogi wojewódzkiej nr 656).

Nakładanie obowiązku dokonania nasadzeń zastępczych, tj. od zastąpienia usuniętych drzew i krzewów innymi drzewami lub krzewami, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów, to także działanie realizowane przez Gminę Ełk w ramach wydawanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów. Gmina Ełk nie posiada danych pełnej ewidencji ilości nasadzeń na gruntach właścicieli prywatnych, co spowodowane jest brakiem informacji na temat dokonania nasadzenia poza nakazem rekompensacji zadrzewień wynikających z określonych decyzji.

Na mocy ustawy o ochronie przyrody, w latach 2018 – 2019 wydano łącznie 38 decyzji na usunięcie drzew i krzewów rosnących na terenie gminy Ełk (2018 r. – 11 decyzji, 2019 r. – 27 decyzji). W kilku przypadkach wydawanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości uzależnione było od wykonania tzw. nasadzeń zastępczych (2018 r. – 5 decyzji, 2019 r. – 4 decyzji).

Dodatkowo, w latach 2018 – 2019, wpłynęło łącznie 386 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i usuwanych na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej (2018 r. – 196 zgłoszeń, 2019 r. – 190 zgłoszeń).

Ponadto, Gmina Ełk sporządziła łącznie 7 wniosków skierowanych do Starostwa Powiatowego w Ełku na usunięcie drzew i krzewów, uzyskując tym samym decyzje Starosty Ełckiego na ich usunięcie głównie w pasach dróg gminnych (2018 r. – 2 wnioski, 2019 r. – 5 wniosków).

Na terenie gminy Ełk, w sposób ciągły, realizowane są także zadania związane z utrzymaniem i pielęgnacją zieleni gminnej i pomników przyrody oraz wprowadzaniem nowych nasadzeń na terenach komunalnych. Utrzymanie bieżące zieleni należy do Zakładu Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą Ełku. W ramach zleconych zadań, w okresie sprawozdawczym, Gminna Spółka wykonywała m. in. prace w zakresie: grabienia terenów zielonych, ochrony roślin poprzez zwalczanie chorób, szkodników i pasożytów, przycinania drzew i krzewów, sadzenia i uzupełniania brakujących roślin, odchwaszczania terenu, pielęgnowania trawników, podlewania roślin, w przypadku długotrwałego okresu suszy, porządkowania terenu z gałęzi itp.

		<p>Gmina Elk prowadzi lokalną politykę utrzymania terenów biologicznie czynnych poprzez właściwe określenie wymogów w tworzonych planach zagospodarowania przestrzennego. Ochronę zasobów przyrodniczych, nie tylko zieleni urządzonej będącej w kompetencji Gminy Elk, ale także form ochrony przyrody prowadzono, w okresie sprawozdawczym, także na poziomie decyzji środowiskowych wydawanych we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie. Określanie zasad ochrony zasobów przyrody miało miejsce również w decyzjach o warunkach zabudowy (np. dla inwestycji mogących oddziaływać na obszary Natura 2000). W decyzjach uwzględniano warunki realizacji inwestycji, mając na uwadze ochronę zasobów przyrodniczych.</p> <p>W 2018 r. prowadzono łącznie 19 postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wydano 6 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia, w tym 1 decyzję wydano po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast, w 2019 r. przeprowadzono łącznie 29 postępowań dotyczących środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia, 18 z nich zakończyło się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla 2 stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.</p> <p>Dodatkowo, w 2018 r. przeprowadzono 1 postępowanie w sprawie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy dotyczące terenu zlokalizowanego w granicach obszarów Natura 2000, w 2019 r. toczyło się 5 takich postępowań. Wszystkie postępowania dotyczyły budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Warunkiem wydania pozytywnej decyzji o warunkach zabudowy była pozytywna opinia Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Olsztynie w zakresie planowanej inwestycji, a następnie pozytywne uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy.</p>
1.2.	Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom	<p>Zadanie realizowane głównie przez Nadleśnictwo Elk. Celem ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej jest bogactwo i duża różnorodność biologiczna lasów, skuteczna ochrona zasobów genetycznych, gatunków i ekosystemów leśnych, wzmagające odporność lasów, ich atrakcyjność i możliwość spełniania wielofunkcyjnej roli. W ochronie różnorodności biologicznej w praktyce leśnej wzorcem działań jest dążenie na ile to możliwe w wielofunkcyjnym lesie do utrzymywania lub odtwarzania metodami aktywnej hodowli i ochrony ekosystemów leśnych w całej swojej złożoności zbliżonej do lasów naturalnych.</p> <p>W analizowanym okresie Nadleśnictwo Elk podejmowało m. in. działania w zakresie ochrony zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza Natura 2000. W 2018 r. Nadleśnictwo Elk wystąpiło także do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z wnioskiem o utworzenie strefy ochronnej dla nowo zlokalizowanego stanowiska bociania czarnego.</p>
1.3.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony zadrzewień poprzez wymóg	<p>Gmina Elk, w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wprowadza m. in. takie zapisy jak: <i>Istniejące drzewa i zespoły zieleni należy w jak największym stopniu wkomponować w projektowane zagospodarowanie terenów, o ile nie jest to sprzeczne z uwarunkowaniami wynikającymi z bezpieczeństwa ludzi lub mienia</i>". Dodatkowo, jeśli teren znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu, wówczas stosuje się następujące zapisy: <i>Obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu określone w przepisach odrębnych,</i></p>

	inwentaryzacji zieleni oraz przyjmowania w miarę możliwości zasady omijania istniejących drzew, przy projektowaniu oraz realizacji inwestycji budowy systemu komunikacyjnego	wynikające z położenia terenu objętego zmianą planu w Obszarze Chronionego Krajobrazu Pojezierza Elckiego .
2.	Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych	
2.1.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V, VI klasy oraz wieloletnie odłogi)	Jeśli w planach miejscowych występują tereny leśne, wówczas wprowadzane są zapisy o następującej treści: 1) dla gruntów leśnych obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych. Na przełomie ostatnich lat Gmina Elk nie uchwałała planów miejscowych dla obszarów przeznaczonych pod zalesienie.
2.2.	Zalesianie gruntów porolnych	Zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości, Nadleśnictwo Elk realizuje zadanie poprzez zalesianie gruntów rolnych. W 2018 r. powierzchnia lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych na terenie gminy Elk wynosiła – 8.857,12 ha (zalesiono 7,3 ha), natomiast w 2019 r. – 8.858,05 ha (zalesiono 0,93 ha). W związku z tym, można zauważyć stały wzrost lesistości na terenie gminy Elk. Rolnicy, za pośrednictwem ARiMR w Elku, mogą starać się o uzyskanie dofinansowania na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Gmina Elk narażona jest na wystąpienie poważnych awarii m. in. ze względu na przebiegające przez jej teren drogi o znaczeniu ponadlokalnym oraz funkcjonujące zakłady produkcyjne.

W transporcie samochodowym największe zagrożenie występuje na drogach krajowych i wojewódzkich, po których odbywa się transport w ruchu tranzytowym. Zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią na przykład zbiorniki paliw płynnych znajdujące się na stacjach paliw, a także przesyłowe gazociągi wysokiego ciśnienia. Natomiast największe zagrożenie pożarowe na terenie gminy stwarzają zakłady, których produkcja związana jest z obróbką, transportem i magazynowaniem materiałów palnych.

Według rejestru prowadzonego przez GIOŚ (stan na 31.12.2019 r.) na terenie gminy Elk nie działają podmioty kwalifikowane jako zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.

Ochrona środowiska przed poważną awarią polega, w głównej mierze, na zapobieganiu zdarzeniom mogącym powodować poważną awarię, a w przypadku jej powstania na ograniczaniu jej skutków dla ludzi i środowiska.

W celu zapobiegania tego typu awariom konieczne jest przede wszystkim utrzymanie odpowiedniego stanu dróg oraz odpowiednie przygotowanie jednostek ratowniczych do interwencji.

Jednostką odpowiedzialną bezpośrednio za minimalizowanie skutków awarii, zagrożeń jest Państwowa Straż Pożarna. Straż pożarna w zakresie ochrony przed awariami i zagrożeniami bierze udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych zdarzeń.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy Ełk.

Tabela Nr 26.

Zadania w zakresie ochrony przed zagrożeniem poważnymi awariami realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI		
Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii		
1.	Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP	
1.1.	Modernizacja OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	W 2019 r. dokonano wymiany pojazdów OSP Rożyńsk, OSP Chełchy, OSP Nowa Wieś Ełcka na samochody o lepszych parametrach taktycznych.
2.	Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych	
2.1.	Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego	Szkolenia członków OSP dotyczą m. in. obrony cywilnej, pierwszej pomocy przedmedycznej, szkolenia obronne.

3.11. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna polega przede wszystkim na rozbudzaniu świadomości i wrażliwości ekologicznej, zainteresowaniu problemami środowiska, upowszechnianiu wiedzy o tej tematyce oraz kształtowaniu pozytywnych postaw. Jest ona jednym z istotniejszych zadań realizowanych w Gminie Ełk. Stosując różne środki oddziaływania, tj. lokalne media i Internet, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, małe i duże przedsiębiorstwa oraz osoby prywatne – edukacją ekologiczną, na terenie gminy Ełk, objęte zostały dzieci z przedszkoli i uczniowie szkół na każdym poziomie kształcenia, a także dorośli mieszkańcy.

Edukacja proekologiczna w placówkach oświatowych na terenie gminy Ełk realizowana jest w różnych formach w oparciu o różnorodne programy i projekty. Polega ona głównie na prowadzeniu zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz zakupie czasopism, książek, przyrządów, materiałów dydaktycznych, itp. Organizowane są także konkursy związane z ochroną środowiska oraz akcje społeczne, festyny i imprezy ekologiczne, np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi.

Istotne są również działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi i ich selektywnej zbiórki. Gmina Ełk propaguje również zdrowy styl życia i profilaktykę zdrowotną.

Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec przyrody, w tym środowiska leśnego, jest także ważnym fragmentem działalności Nadleśnictwa. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży mobilizuje głównie do podejmowania konkretnych inicjatyw na rzecz ochrony przyrody i środowiska. Prowadzi do zrozumienia właściwej funkcji lasów, a także roli i wpływu leśników na zachowanie i racjonalne ich użytkowanie. Ważną rolę w zakresie upowszechniania ekologicznych metod gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie odgrywa także Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Szczegółowe działania w zakresie edukacji ekologicznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 27.

Zadania w zakresie edukacji ekologicznej realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Cele i kierunki działań	Zadania wykonane w latach 2018 – 2019
EDUKACJA EKOLOGICZNA		
Edukacja ekologiczna mieszkańców		
1.	Zwiększanie świadomości ekologicznej	
1.1.	Działania edukacyjne w szkołach na terenie gminy	<p>Edukacja proekologiczna w placówkach oświatowych polega głównie na prowadzeniu zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz zakupie czasopism, książek, przyrządów, materiałów dydaktycznych itp.</p> <p>W 2018 r. zorganizowane zostały m. in. zajęcia dydaktyczne – pogadanki dotyczące ekologii w życiu codziennym, np. "Ochrona środowiska w naszym regionie", "Dzień Ziemi - ekologia w moim domu" oraz zajęcia wyjazdowe, np. sadzenie lasu w Leśnictwie Przykoppka w ramach projektu "Sadzimy 1000 drzew na minutę".</p> <p>W 2019 r. w ramach Projektu „Moja Ziemia”, przygotowanego przez uczniów Szkoły Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Woszczelach, przeprowadzone zostały zajęcia dydaktyczne przez uczniów klasy V i skierowane do uczniów klas I-III (pogadanka, prezentacja plakatów, wspólne śpiewanie piosenki o Ziemi).</p> <p>Działające na terenie gminy Ełk szkoły angażują się także w różne konkursy ekologiczne w celu budzenia i wzmocnienia świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży. W dniu 5 czerwca 2019 r. Zespół Szkół Samorządowych w Stradunach zorganizował, wspólnie z Urzędem Gminy Ełk oraz Zespołem Przyrodników Gminy Ełk „XV Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny”, który miał miejsce w siedzibie Urzędu Gminy Ełk. Do konkursu zgłosiło się dziewięć szkół podstawowych (sześć szkół gminy Ełk, SP w Starych Juchach, SP w Rożyńsku Wielkim, SP w Judzikach). W sumie uczestniczyło 27 uczniów. Każdą szkołę reprezentowała trzyosobowa drużyna, której członkami byli najlepsi uczniowie w etapie szkolnym.</p> <p>Co roku, dzieci i młodzież z terenu gminy Ełk angażują się także w akcje ekologiczne takie jak: „Sprzątanie Świata”, „Światowy Dzień Ziemi”, „Wiosenne Sprzątanie Warmii i Mazur” czy „Sadzimy 1000 drzew na minutę”. Przez cały rok prowadzona jest także zbiórka</p>

		<p>odpadów (baterie, korki, makulatura).</p> <p>Szczegółowy Wykaz działań edukacyjnych realizowanych przez poszczególne szkoły z terenu gminy Ełk w latach 2018 – 2019 przedstawia Tabela Nr 28.</p>
1..2	Druk materiałów promocyjnych i broszur edukacyjnych	<p>Propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju odbywa się głównie przez zamieszczanie informacji i artykułów z zakresu ochrony środowiska na stronie internetowej Gminy Ełk.</p>

Tabela Nr 28.

Wykaz działań edukacyjnych realizowanych przez poszczególne szkoły z terenu gminy Ełk w latach 2018 – 2019.

Lp.	Data akcji edukacyjnej	Opis przeprowadzonych akcji ekologicznych w latach 2018 – 2019
1.	Szkoła Podstawowa im. Lecha Aleksandra Kaczyńskiego w Chełchach	
1.1.	styczeń- grudzień 2018	Wyjazdy uczniów kl. O-III do Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku na zajęcia dot. ekologii (np. „Dlaczego ptaki odlatują na zimę i czy do nas wrócą?”, „Tajemnica wody”, zajęcia plastyczne z wykorzystaniem surowców wtórnych.
1.2.	maj 2018	Sadzenie lasu w Nadleśnictwie Przykoppka.
1.3.	kwiecień 2018 wrzesień 2018	Udział uczniów w akcji Sprzątanie Świata.
1.4.	czerwiec 2018	Udział uczniów w Gminnym Konkursie Ekologicznym.
1.5.	październik 2018	Wycieczka edukacyjna uczniów do Suwalskiego Parku Krajobrazowego.
1.6.	grudzień 2018	Udział w projekcie edukacyjnym: „Kubusiowi przyjaciele przyrody”.
1.7.	styczeń- grudzień 2018	Pogadanki na godzinach wychowawczych dotyczących ekologii w życiu codziennym.
1.8.	kwiecień/maj 2019	Udział uczniów w Międzyszkolnym Konkursie Ekologicznym - etap I i II.
1.9.	24 września 2019	Udział uczniów w akcji Sprzątanie Świata.
1.10.	4 października 2019	Udział uczniów w festynie Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku „Uśmiechnięte Cztery Łapy”.
1.11	7 października 2019	Zajęcia o tematyce ekologicznej w Centrum Edukacji Przyrodniczo-Łowieckiej w Mazurowie.
1.12.	cały rok	Zbiórka plastikowych korków i nakrętek.
1.13.	cały rok	Zbiórka zużytych baterii.

2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowej Wsi Etckiej	
2.1.	6 maja 2018	Udział uczniów w Międzyszkolnym Konkursie Ekologicznym.
2.2.	20 września 2018	Udział uczniów w akcji Sprzątanie Świata.
2.3.	21 marca 2019	Wiosennie, sympatycznie i ekologicznie – Dzień Wiosny.
2.4.	5 czerwca 2019	Udział uczniów w Powiatowym Konkursie Ekologicznym.
2.5.	29 września 2019	Udział uczniów w akcji Sprzątanie Świata.
3.	Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Mrozach Wielkich	
3.1.	23 marca 2018	Zbiórka elektrośmieci.
3.2.	21 kwietnia 2018	Udział uczniów w akcji Sprzątanie Ziemi.
3.3.	5 czerwca 2018	„Uśmiechnięte 4 łapy” – prawa zwierząt.
3.4.	21 września 2018	Udział uczniów w akcji Sprzątanie świata.
3.5.	kwiecień 2019	Udział uczniów w akcji Dzień Ziemi.
3.6.	maj-czerwiec 2019	Zbiórka elektrośmieci.
3.7.	21 września 2019	Udział uczniów w sprzątaniu lasów.
4.	Szkoła Podstawowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Rękusach	
4.1.	28 marca 2018	Spotkania uczniów z pracownikiem Nadleśnictwa Etka (tematyka spotkania: rola i znaczenie pod względem gospodarczym, społecznym i przyrodniczym lasu, praca leśnika, zakres działalności Lasów Państwowych, ciekawostki z życia roślin i zwierząt żyjących w środowisku leśnym).
4.2.	15 marca 2018 17 maja 2018	Udział uczniów w warsztatach Majsterkowo w Castoramie w Etku.
4.3.	kwiecień 2018	Szkolny konkurs „Drugie życie śmieci”.
4.4.	6 kwietnia 2018	Wycieczka w ramach projektu Tik Tak „Nowoczesna i bezpieczna szkoła dla uczniów”. Zajęcia edukacyjne w Akwarium Gdyńskim.
4.5.	kwiecień 2018	Działania nawiązujące do tegorocznego hasła święta Dnia Ziemi „Zakończmy zanieczyszczenie plastikiem”: - udział w akcji „Wiosennego Sprzątania Warmii i Mazur”, - przygotowanie i zaprezentowanie przez uczniów klasy VI inscenizacji pod tytułem „Ziemia ożywiona i nieożywiona potęgą”, - przypomnienie i uświadomienie problemu jaki stanowią odpady m. in. z tworzyw sztucznych z wykorzystaniem prezentacji „Akademia Odpadowa”, - przeprowadzenie konkursów wiedzy i umiejętności: <ul style="list-style-type: none"> • konkurs wiedzy ekologiczno-przyrodniczej, wśród uczniów klas

		<p>IV-VI, którego celem było wyłonienie 3 osobowej drużyny - reprezentacji szkoły na XIV Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkurs sprawdzający wiedzę ekologiczno- przyrodniczą uczniów klasy VII „Konkurs wiedzy pro Eko”; • konkurs pt. „Las czy go znasz”, którego celem było rozpoznanie jak największej ilości roślin leśnych, które uczniowie widzieli podczas sprzątania lasu, • konkurs „Śmieciosztuka”, którego celem było wykonanie z butelek plastikowych przyrządów codziennego użytku.
4.6.	maj 2018	Założenie ogródka warzywnego przyszkolnego
4.7.	5 czerwca 2018	Udział uczniów w XIV Międzyszkolnym Konkursie Ekologicznym w Zespole Szkół Samorządowych w Stradunach.
4.8.	21 września 2018	Jubileuszowe 25 Sprzątanie Świata.
4.9.	21 września 2018	Udział uczniów w akcji „Sprzątanie świata”, w tym zbiórka darów jesieni, sprzątanie terenu przyszkolnego z odpadów komunalnych;
4.10.	6 grudnia 2018	Udział w konkursie na najciekawsze ozdoby choinkowe wykonane z materiałów recyklingowych „Bombkowy recykling” ogłoszony przez Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku.
4.11.	4 grudnia 2018	Przygotowanie w zespole sprawozdania do uzyskania tytułu „Szkoły przyjaznej środowisku”. Uzyskanie tytułu przez szkołę.
4.12.	cały rok	Zbiórka nakrętek plastikowych i baterii.
5.	Zespół Szkół Samorządowych w Stradunach	
5.1.	6 lutego 2018	Otrzymanie Certyfikatu Szkoły Przyjaznej Środowisku.
5.2.	5 października 2018	Rozstrzygnięcie konkursu „Ekologiczna zabawka” – zabawki wykonane z surowców wtórnych. Konkurs skierowany do oddziału przedszkolnego i grup przedszkolnych.
5.3.	9 października 2018	Akcja sprzątania świata „Dbamy o polską ziemię” (grupy przedszkolne).
5.4.	19 października 2018	Święto drzewa (młodsza grupa przedszkolna).
5.5.	1 października 2018	Udział uczniów klasy 5b w akcji "Sprzątania świata" - sprzątanie pobliskiego cmentarza wojennego.
5.6.	6 października 2018	Rajd rowerowy po najbliższej okolicy ze sprzątaniem lasu w Sajzach – uczniowie klasy 5b i 6.
5.7.	10 października 2018	Udział w akcji „Sprzątanie Świata” - porządkowanie poboczy ul. Kościuszki i nabrzeża rzeki Ełk – uczniowie klasy 3 gim.
5.8.	16-17 października 2018	Wycieczka do Suwalskiego Parku Krajobrazowego - dostrzeganie piękna przyrody najbliższych regionów, obserwacja form rzeźby ukształtowanych przez lądolód – uczniowie klas 4-8 i 3 gim.
5.9.	13 marca 2019	Rozstrzygnięcie konkursu techniczno-plastycznego „Ekologiczna Marzanna” (grupy przedszkolne).
5.10.	23-29 kwietnia 2019	„Dbamy o przyrodę” (zajęcia dydaktyczne w obu grupach przedszkolnych).

5.11.	kwiecień- czerwiec 2019	XV Międzyszkolny Konkurs Ekologiczny organizowany przez naszą szkołę i Zespół Przyrodników Gminy Elk.
5.12.	26 kwietnia 2019	Sadzenie lasu w Leśnictwie Przykoppka w ramach projektu "Sadzimy 1000 drzew na minutę" - kształtowanie szacunku dla środowiska naturalnego oraz postaw proekologicznych wśród uczniów (klasy: 5b, 6, 7, 8a, 8b).
5.13.	10 maja 2019	Wyjazd do Oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Etckiej – rozwijanie świadomości ekologicznej, pogłębianie wiedzy o oczyszczaniu ścieków, poznawanie etapów oczyszczania, rozwijanie zainteresowań ekologicznych, kształtowanie właściwego stosunku do przyrody.
5.14.	marzec- kwiecień 2019	Prowadzenie lekcji lub zajęć o tematyce ekologicznej: co to znaczy dualna segregacja odpadów?, ochrona środowiska w naszym regionie, „Dzień Ziemi” – ekologia w moim domu.
5.15.	cały rok	Pielęgnowanie i upiększanie klombów szkolnych przez pracowników obsługi i wybranych nauczycieli (wysiewanie nasion, pielęgnacja i sadzenie sadzonek kwiatów na posesji szkoły).
5.16	2 października 2018	Grabienie liści w parku przed szkołą – „Sprzątanie świata” – uczniowie klasy III.
5.17.	17 grudnia 2018	Urządzenie stołówki dla zwierząt leśnych – uczniowie klasy III.
5.18.	cały rok	Zbieranie makulatury i nakrętek – uczniowie klasy III.
5.19.	10 maja 2019	Konkurs ekologiczny- Śmieciosztuka, czyli dobre rady na odpady (wykonanie dowolnego przedmiotu użytkowego lub ozdobnego przy użyciu materiałów odpadowych) – uczniowie klas I-III.
5.20.	1 kwietnia 2019	Sprzedaż makulatury - 900 kg (zbieranie przez cały rok - cała społeczność szkoły).
5.21.	25 września 2019	„Dbamy o polską ziemię” - akcja sprzątania świata, obie grupy przedszkolne.
5.22.	23 września 2019	„Dzień spadającego liścia” - rozmowa na temat szanowania przyrody, roślin i zwierząt żyjących w lesie. Obie grupy przedszkolne.
5.23.	cały rok	Akcja zbierania makulatury i plastikowych nakrętek- obie grupy przedszkolne.
5.24.	20 grudnia 2019	Spotkanie z dziekan WSG, rozmowa na temat marnowania jedzenia i wpływu tego na środowisko oraz możliwości dzielenia się jedzeniem dzięki "JADŁODZIELNI". Obie grupy przedszkolne.
5.25.	cały rok	Wykorzystywanie surowców wtórnych w pracy codziennej przedszkola.
5.26.	cały rok	Zbiórka plastikowych nakrętek – cała społeczność szkolna.
6.	Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Woszczelach	
6.1.	kwiecień 2018	Sprzątanie Mazur” w ramach obchodów Dnia Ziemi.
6.2.	kwiecień 2018 czerwiec 2018	Udział w XIV Powiatowym Konkursie Ekologicznym (etap szkolny i powiatowy).
6.3.	wrzesień 2018	Udział w akcji „Sprzątanie świata”.
6.4.	cały rok	Zbiórka odpadów: plastikowych korków i zużytych baterii.

6.5.	maj 2018	Szkolny konkurs plastyczny dla kl. IV – VI „Czego nie można przywozić z wakacji”.
6.6.	kwiecień 2018	Szkolny konkurs dla kl. IV – VI „Hasła ekologiczne”.
6.7.	marzec 2018	Spotkanie z leśniczym w kl. I – III.
6.8.	cały rok	Opieka nad skalniakami przy szkole.
6.9.	26 kwietnia 2019	Sprzątanie terenu w okolicy szkoły w ramach obchodów „Dnia Ziemi”.
6.10.	29 kwietnia 2019	Projekt „Moja Ziemia” przygotowany przez uczniów klasy V i skierowany do klas I-III (pogadanka, prezentacja plakatów, wspólne śpiewanie piosenki o Ziemi).
6.11.	kwiecień- czerwiec 2019	Udział uczniów naszej szkoły w XV Powiatowym Konkursie Ekologicznym.
6.12.	25-27 września 2019	Sprzątanie terenu w okolicy szkoły i nad Jeziorem Sawinda w ramach akcji „Sprzątanie świata”.

4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zgodnie z zapisami Programu ochrony środowiska dla Gminy Ełk, podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest prawidłowy system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko (emisja z instalacji). Wskaźniki monitorowania projektowanych przedsięwzięć powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. Analiza przeprowadzona w poprzednich rozdziałach ma za zadanie bezpośrednio monitorowanie rozwoju stanu infrastruktury, stanu środowiska, emisji z instalacji i podjętych działań organizacyjnych, co pośrednio wskazuje na realizację wskazanych w Programie ochrony środowiska celów ekologicznych.

Niniejszy Raport uwzględnił zaproponowane wskaźniki ujęte w Programie ochrony środowiska tak, aby dokonać oceny zmian zachodzących w środowisku i zapewnić spójność Raportu z Programem.

Poniżej w tabeli przedstawiono osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk.

Tabela Nr 29.

Osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk.

Lp.	Wskaźniki	Jednostka miary	2018	2019
1.	Ludność według miejsca zamieszkania	osoba	11.521	11.684
2.	Gęstość zaludnienia	osoba/km ²	31	31
3.	Powierzchnia gminy	ha	37.918	37.918
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Budynki gminne poddane termomodernizacji	szt.	0	1
2.	Zmodernizowane kotłownie gminne	szt.	0	1
3.	Poziom zanieczyszczenia powietrza ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin: -SO ₂ -NO ₂ -C ₆ H ₆ -CO -O ₃ -PM10 -Pb -As -Cd -Ni -B(a)P -PM2,5	klasa	A A A A A C A A A A C A	A A A A A A A A A A C A

Zagrożenia hałasem				
1.	Długość przebudowanych dróg gminnych	km	11,83	0,3617
2.	Długość zmodernizowanych dróg gminnych	km	0	0
Pola elektromagnetyczne				
1.	Stacje bazowe operatorów telefonii komórkowej	szt.	6	6
2.	Stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku	szt.	0	0
Gospodarowanie wodami/gospodarka wodno - ściekowa				
1.	Stopień zwodociągowania gminy	%	75,7	89,6
2.	Stopień skanalizowania gminy	%	37,6	37,6
3.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	89,8	96,0
4.	Długość sieci wodociągowej	km	239,4	240,2
5.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	1.616	1.631
6.	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	2.641	2.683
7.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1.351	1.369
8.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	127	136
9.	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	liczba osób	9.663	9.873
10.	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej	liczba osób	6.803	6.865
Zasoby geologiczne/gleby				
1.	Liczba czynnych eksploatacji złóż surowców mineralnych	szt.	8	8
2.	Powierzchnia terenów zrekultywowanych	ha	0	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
1.	Liczba mieszkańców objęta systemem odbierania odpadów komunalnych	liczba osób	11.599	11.568
2.	Ilość odpadów komunalnych odebranych ogółem	Mg	3.668,15	4.047,50
3.	Ilość odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych	Mg	2.969,86	3.242,44
4.	Zlikwidowane dzikie wysypiska	szt.	0	0
5.	Odpady zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk	Mg	0	0
6.	Ilość wyrobów zawierających azbest	Mg	2.034,07	2.034,07
Zasoby przyrodnicze				
1.	Lesistość gminy	%	27,1	27,1
2.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	23.828,50	23.828,50
3.	Liczba form ochrony przyrody	szt.	23	23
4.	Liczba pomników przyrody	szt.	15	15

Zagrożenia poważnymi awariami				
1.	Liczba inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	szt.	0	1
2.	Liczba zdarzeń mających znamiona poważnych awarii	szt.	0	0

Źródło: opracowanie własne

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Ełk na przestrzeni ostatnich 2 lat poprawił się lub nie uległ zmianie w większości przypadków.

Analiza danych przyjętych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk wskazuje, że większość zarówno celów i kierunków działań jak i zadań została zrealizowana oraz jest realizowana w sposób ciągły lub znajduje się w trakcie realizacji. Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o zaangażowaniu i odpowiedzialności podmiotów zobligowanych do wykonania działań wymienionych w Programie.

Brak realizacji lub realizacja części wyznaczonych zadań wynika m. in. z ograniczonych możliwości finansowych Gminy Ełk, dezaktualizacji niektórych zadań, zmiany przepisów prawnych, zmian dokumentów wyższego szczebla oraz strategii ich realizacji, oraz dużych kosztów inwestycyjnych wymaganych do realizacji zamierzeń Programu.

Biorąc pod uwagę osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Ełk, należy uznać, że na przestrzeni ostatnich lat stan środowiska na terenie gminy nie uległ pogorszeniu.

Wymienione wskaźniki nie odzwierciedlają w pełni stanu środowiska na terenie gminy Ełk oraz presji na środowisko. W aktualizacji dokumentu proponuje się uszczegółowienie, rozszerzenie listy wskaźników tak, aby łatwo można było ocenić stan środowiska i wskazać tendencje na następne lata.

5. NAKŁADY FINANSOWE W OCHRONIE ŚRODOWISKA

Informację na temat poniesionych wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska z budżetu Gminy Ełk przedstawia Tabela Nr 30. Dane pochodzą ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Ełk za 2018 i 2019 r.

Tabela Nr 30.

Wydatki budżetu Gminy Ełk na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2018 – 2019.

Lp.	Wyszczególnienie	Koszty finansowania (zł)	
		2018	2019
1.	gospodarka ściekowa i ochrona wód	3.125.600,10	51.048,50
2.	gospodarka odpadami	1.656.545,79	2.025.673,29
3.	oczyszczanie miast i wsi	46.740,93	12.628,99
4.	utrzymanie zieleni w miastach i gminach	292.677,42	161.105,10
5.	schronisko dla zwierząt	180.639,98	180.926,40
6.	oświetlenie ulic, placów i dróg	1.333.581,94	509.963,63
7.	wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków i opłat za korzystanie ze środowiska	656.767,46	293.780,70
8.	pozostała działalność	346.398,28	3.797.283,66
9.	ogółem	7.638.951,90	7.032.410,27

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Ełk za rok 2018 i 2019.

W 2018 r. wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska stanowiły 10,4 % całości wydatków budżetu Gminy Ełk, w 2019 r. – 10,5 %. Największe nakłady Gmina Ełk ponosiła na gospodarkę ściekową i ochronę wód oraz gospodarkę odpadami.

Poniesione przez Gminę Ełk koszty, w tym wydatki na inwestycje służące ochronie środowiska w latach 2018 – 2019 przedstawia Tabela Nr 31.

Tabela Nr 31.

Zadania inwestycyjne Gminy Ełk oraz koszty i źródła ich finansowania realizowane w latach 2018 – 2019.

Lp.	Nazwa zadania	Koszty finansowania (zł)	Źródła finansowania
1.	MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SIECI WODNO – KANALIZACYJNEJ		
		2018	
1.1.	Budowa sieci wodociągowej w m. Sajzy	218.159,65	środki własne gminy
1.2.	Budowa sieci wodociągowej na trasie Ełk – Szeligi – Buczki, I etap (Projekt Ochrona Jezior Selment Wielki) – przyłącza wodociągowe	24.456,59	środki własne gminy

1.3.	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Lipowej w m. Nowa Wieś Etcka	274.421,33	środki własne gminy
1.4.	Budowa sieci wodociągowej na trasie Barany – Nowa Wieś Etcka	239 239,96	środki własne gminy
1.5.	Przebudowa przepompowni ścieków w m. Straduny	51.660,00	środki własne gminy
1.6.	Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Sędki – Lega – Chełchy – Przykopka – Etk, II etap (Projekt Ochrona Jezior Selment Wielki)	1.946.866,11	środki własne gminy
2019			
1.1.	Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do granicy działki w miejscowości Szeligi Buczki dz. geod. nr 51/4	108.082,25	środki własne gminy
2. MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ			
2018			
2.1.	Przebudowa dróg gminnych nr 11777007N; nr 177006N oraz odcinka drogi na działce nr 111 w m. Oracze	1.806.778,32	środki własne gminy, rządowy program na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów poprzez wsparcie lokalnej infrastruktury drogowej
2.2.	Przebudowa drogi gminnej nr 177034N w m. Chełchy	465.857,65	środki własne gminy
2.3.	Przebudowa drogi gminnej w m. Talusy	612.700,16	środki własne gminy, budżet województwa war.-maz. związany z wyłączeniem z produkcji rolnych w roku 2018
2.4.	Przebudowa drogi gminnej w m. Buczki	148.785,74	środki własne gminy
2.5.	Przebudowa drogi gminnej w m. Regielnica	110.520,65	środki własne gminy
2.6.	Przebudowa drogi gminnej nr 268N w m. Regiel	60.534,28	środki własne gminy
2.7.	Przebudowa ul. Lipowej w m. Nowa Wieś Etcka	667.988,79	środki własne gminy
2.8.	Przebudowa drogi gminnej nr 551N w m. Mrozy Wielkie	60.093,80	środki własne gminy
2.9.	Poprawa komunikacji zbiorowej na terenie gminy Etk – poprawa infrastruktury komunikacyjnej:		
2.9.1.	Przebudowa drogi gminnej nr 177035N w zakresie budowy zatoki autobusowej w m. Lega	50.306,50	środki własne gminy, Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
2.9.2.	Przebudowa drogi gminnej nr 177035N w zakresie budowy zatoki autobusowej w m. Sędki	45.238,58	

2.9.3.	Przebudowa drogi gminnej nr 177017N w zakresie budowy chodnika i zatoki autobusowej w m. Barany	328.256,24	środki własne gminy, Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
2.9.4.	Przebudowa drogi gminnej nr 177034N w m. Chełchy w zakresie przebudowy pętli nawierzchni autobusowej	114.858,70	
2.9.5.	Przebudowa drogi Ełk-Szeligi-Buczki	2.937.625,99	
2.9.6.	Przebudowa drogi gminnej Barany-Nowa Wieś Ełcka	2.104.726,22	
2019			
2.1.	Przebudowa dróg w m. Szeligi Buczki nr 177036N od skrzyżowania z drogą wewnętrzną nr 555 N do granicy działki 134/1	40.266,30	środki własne gminy
2.2.	Przebudowa drogi gminnej w m. Chrzanowo	136.836,29	środki własne gminy
2.3.	Budowa zatoki autobusowej w m. Miluki	60.231,22	środki własne gminy
2.4.	Przebudowa zatoki autobusowej w miejscowości Siedliska, działka na 82/10	36.795,29	środki własne gminy
2.5.	Poprawa komunikacji zbiorowej na terenie gminy Ełk – przebudowa nawierzchni pętli autobusowej w m. Sędko	154.961,68	środki własne gminy, Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
3.	TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ		
2019			
3.1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – Szkoła Podstawowa w Chełchach	1.379.105,26	środki własne gminy, Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
4.	MODERNIZACJA OŚWIETLENIA DROGOWEGO		
2018			
4.1.	Modernizacja oświetlenia drogowego oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetleniowych w gminie – poprawa oświetlenia gminy oraz oszczędności kosztów energii	932.993,89	środki własne gminy
2019			
4.2.	Modernizacja oświetlenia drogowego oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetleniowych w gminie – ciągłość projektu	1.334.820,00	środki własne gminy

Zadania realizowane przez Gminę Ełk w latach 2018 – 2019 w ramach Programu ochrony środowiska sfinansowane zostały ze środków własnych oraz zewnętrznych. Brak realizacji części zadań wynika przede wszystkim z wymaganych wysokich nakładów finansowych. Z uwagi na wysokie koszty realizacji zadań, w przyszłości Gmina Ełk będzie starać się o pozyskanie odpowiednich partnerów inwestycyjnych lub korzystać z dotacji udzielanych przez Unię Europejską w ramach programów operacyjnych.

Pozostałe przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska realizowane przez inne organy i instytucje działające na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019:

1. Zadania inwestycyjne Powiatowego Zarządu Dróg w Ełku:

- **Przebudowa drogi powiatowej nr 1857 N – dr. woj. nr 655 – Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65) na odc. Sajzy – Piaski**
 - koszty finansowania: 860.717,40 zł;
 - źródło finansowania: środki z budżetu Gminy Ełk, środki własne z budżetu Powiatu Ełckiego, środki z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w ramach „Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019”.

- **Przebudowa mostu w miejscowości Miluki w ciągu drogi powiatowej nr 1905 N Gąski – Płociczno – Oracze w km 7+274 wraz z dojazdami**
 - koszty finansowania: 2.511.511,38 zł;
 - źródło finansowania: środki własne z budżetu Powiatu Ełckiego, środki z budżetu państwa na dofinansowanie zadań (Rezerwa subwencji ogólnej).

- **Przebudowa drogi nr 1907 N w miejscowości Chełchy**
 - koszty finansowania: 585.330,85 zł;
 - źródło finansowania: środki własne z budżetu Powiatu Ełckiego, środki z budżetu państwa na dofinansowanie zadań (Rezerwa subwencji ogólnej).

- **Odbudowa istniejącego przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 1919 N w obrębie miejscowości Mostołty w km 2+815**
 - koszty finansowania: 150.537,07 zł;
 - źródło finansowania: środki z budżetu Gminy Ełk, środki własne z budżetu Powiatu Ełckiego, środki z budżetu państwa na dofinansowanie zadań (Rezerwa subwencji ogólnej).

- **Przebudowa drogi powiatowej nr 1857 N – dr. woj. nr 655 Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65) przez m. Sajzy**
 - koszty finansowania: 3.547.106,52 zł;
 - źródło finansowania: środki z budżetu Gminy Ełk, środki własne z budżetu Powiatu Ełckiego, środki z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.

2. Zadania inwestycyjne Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad:

- **Remont drogi krajowej nr 16 od km 278,35 do km 280,85 na odcinku Lipiny – Ruska Wieś**
- koszty finansowania: 854.935,00 zł;

3. Zadania inwestycyjne Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie:

- **Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 656 w miejscowości Ełk w zakresie przejścia podziemnego pod torami**
- koszty finansowania: 2.140.055,76 zł;
- źródło finansowania: środki z budżetu ZDW Olsztyn,
środkami z budżetu Gminy Ełk,
środkami z budżetu Starostwa Powiatowego w Ełku
- **Odnowa nawierzchni w ramach bieżącego utrzymania dróg w ciągu drogi wojewódzkiej nr 656 w miejscowościach: Siedliska i Woszczele o łącznej długości 2 484 mb**
- koszty finansowania: 927.936,54 zł;
- **Czyszczenie 10 szt. separatorów**
- koszty finansowania: 10.070,00 zł;

4. Zadania inwestycyjne Nadleśnictwa Ełk:

- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż jeziora Ełckiego oraz lasu w miejscowości Chruściele, w gminie Ełk. Inwestycja była jednym z trzech przedsięwzięć w ramach dokumentacji technicznej "Budowa kładki pieszo-rowerowej przez Jezioro Ełckie zlokalizowanej przy plaży miejskiej na osiedlu jeziorna wraz z dojściami i dojazdami od strony plaży oraz od strony ulicy Zamkowej wzdłuż nabrzeża Jeziora Ełckiego z oświetleniem", której celem było otoczenie południowej części Jeziora Ełckiego "pętlą rowerową".
- wartość inwestycji: 409.478,24 zł
- Budowa szlaku turystycznego "Bunelka" w ramach projektu pn.: „Połączenie dróg rowerowych i wodnych na obszarach dziedzictwa naturalnego”. Szlak turystyczny pełni funkcję ścieżki rowerowej dwukierunkowej z dopuszczeniem ruchu pieszego na odcinku od Ełku (granica miasta) do Chruściel (zjazd na górkę Bunelkę).
- wartość inwestycji za część szlaku biegnącego przez tereny zarządzane przez Nadleśnictwo Ełk: 132.060,82 zł;

- Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy 22,80 kW w Ośrodku Szkoleniowo-wypoczynkowym w Malinówce.
 - wartość inwestycji: 109.676,64 zł;
- Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza Natura 2000.
 - koszty finansowania 96.490,06 zł.

6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Ełk obejmuje okres sprawozdawczy w latach 2018 – 2019. Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy Raportu, w związku z czym za główny cel niniejszego opracowania przyjęto analizę stopnia realizacji wskazanych w Programie priorytetów i celów ekologicznych w odniesieniu do stanu środowiska faktycznego i prawnego. Należy pamiętać, że zmiany jakie zachodzą w środowisku, widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z dwuletniego okresu realizacji celów i zadań, określonych w Programie, nie jest jednoznacznym i ostatecznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu.

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2018 – 2019. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie Gminy. W okresie sprawozdawczym wdrożono lub zrealizowano większość zadań i działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska. Podjęto realizację prawie wszystkich zaplanowanych celów, zarówno długoterminowych, jak również krótkoterminowych. Większość celów i kierunków działań ma charakter ciągły, a ich realizacja trwa dłużej niż dwuletni okres objęty niniejszym Raportem. Brak realizacji lub realizacja części wyznaczonych zadań wynika przede wszystkim z ograniczonych możliwości finansowych Gminy Ełk, dezaktualizacji niektórych zadań, zmiany przepisów prawnych, zmian dokumentów wyższego szczebla oraz strategii ich realizacji, oraz dużych kosztów inwestycyjnych wymaganych do realizacji zamierzeń Programu. Ponadto, wynik realizacji zadań uzależniony był również od podmiotów działających na terenie gminy Ełk, które nie podjęły się ich realizacji.

Biorąc pod uwagę osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska, należy uznać, że na przestrzeni ostatnich lat stan środowiska na terenie gminy Ełk nie uległ pogorszeniu. Dla wielu obszarów działań nie stwierdzono jednak poprawy. Prace podjęte w latach 2018 – 2019 dotyczyły, w głównej mierze, modernizacji i budowy dróg, chodników oraz dalszego uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Ostatnie należy traktować jako szczególnie pozytywny aspekt, ze względu na widoczny wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz ludności z nich korzystającej, co z kolei jest bardzo istotne w kontekście ochrony wód powierzchniowych.

Zadaniami wymagającymi zwiększenia poziomu realizacji są przede wszystkim kwestie dotyczące zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza, w tym niskiej emisji, a także zastosowania odnawialnych źródeł energii. Tym samym, wśród najważniejszych działań w przyszłości powinny znaleźć się termomodernizacje budynków, wymiana źródeł ogrzewania, rozwój energii odnawialnej, modernizacje ciągów komunikacyjnych, rozwój ścieżek rowerowych. Istotnym problemem gminy jest także niekorzystny wpływ rolnictwa na jakość środowiska naturalnego. Zaleca się zatem zwrócić uwagę na promowanie proekologicznego rolnictwa nastawione na zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

W celu realizacji zamierzeń wskazanych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk, postuluje się pozyskiwanie jak największej liczby partnerów inwestycyjnych oraz korzystanie z zewnętrznych środków finansowania, gdyż

wielkość inwestycji oraz koszty związane z ich realizacją znacznie obciążają budżet Gminy Ełk. Działania te pozytywnie wpłyną na ilość realizowanych inwestycji, a co za tym idzie, spełnienie celów postawionych sobie przez Gminę Ełk.

Podczas wyznaczania zadań, należy skupić się na wszystkich komponentach środowiska, brać pod uwagę rozpoczęte w latach poprzednich inwestycje, zachować spójność z innymi dokumentami prawa lokalnego.

SPIS TABEL

Tabela Nr 1	Liczba mieszkańców gminy Ełk według płci w latach 2016 – 2019.....	4
Tabela Nr 2	Wielkość bezrobocia zarejestrowanych według płci w gminie Ełk na przestrzeni lat 2016 – 2019.....	5
Tabela Nr 3	Zadania w zakresie ochrony powietrza realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	6
Tabela Nr 4	Zadania w zakresie zagrożenia hałasem realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	10
Tabela Nr 5	Zadania w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	12
Tabela Nr 6	Największe jeziora gminy Ełk.....	13
Tabela Nr 7	Zadania w zakresie gospodarowania wodami realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	14
Tabela Nr 8	Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	17
Tabela Nr 9	Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	17
Tabela Nr 10	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	18
Tabela Nr 11	Ilość przyłączy sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	18
Tabela Nr 12	Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	18
Tabela Nr 13	Zadania w zakresie zasobów geologicznych realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	22
Tabela Nr 14	Zadania w zakresie zasobów glebowych realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	23
Tabela Nr 15	Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	27
Tabela Nr 16	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w latach 2016 – 2019.....	27
Tabela Nr 17	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w latach 2016 – 2019.....	28
Tabela Nr 18	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w latach 2016 – 2019.....	28
Tabela Nr 19	Nielegalne składowiska odpadów zlikwidowane na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	29
Tabela Nr 20	Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest na obszarze gminy Ełk (stan na styczeń 2019).....	29
Tabela Nr 21	Zadania w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	30
Tabela Nr 22	Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ełk.....	31

Tabela Nr 23	Obszary prawnie chronione na terenie gminy Ełk.....	32
Tabela Nr 24	Powierzchnia gruntów leśnych oraz lasów na obszarze gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	33
Tabela Nr 25	Zadania w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	34
Tabela Nr 26	Zadania w zakresie ochrony przed zagrożeniem poważnymi awariami realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	38
Tabela Nr 27	Zadania w zakresie edukacji ekologicznej realizowane na terenie gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	39
Tabela Nr 28	Wykaz działań edukacyjnych realizowanych przez poszczególne szkoły z terenu gminy Ełk w latach 2018 – 2019.....	40
Tabela Nr 29	Osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Ełk.....	45
Tabela Nr 30	Wydatki budżetu Gminy Ełk na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2018 – 2019.....	48
Tabela Nr 31	Zadania inwestycyjne Gminy Ełk oraz koszty i źródła ich finansowania realizowane w latach 2018 – 2019.....	48

SPIS RYCIN

Rycina Nr 1	Położenie gminy Ełk na tle powiatu ełckiego.....	3
-------------	--	---

SPIS WYKRESÓW

Wykres Nr 1	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Ełk w latach 2016 – 2019.....	4
-------------	--	---

Sporządziła: Marta Ruszczyk
Wydział Gospodarki Gruntami
i Ochrony Środowiska
tel. +48 87 619 45 18
październik 2020 r.
m.ruszczyk@elk.gmina.pl

Sprawdziła: Anna Gajko
Wydział Gospodarki Gruntami
i Ochrony Środowiska
tel. +48 87 619 45 19
październik 2020 r.
a.gajko@elk.gmina.pl

